

S. 22
NIK

S. 22. F. 47
AIVJ

17. VI. 1935. A

Bovabitev
in poziv

k primernemu prazno-
vanju evharističnega leta
1912 v škofiji Lavantinski.

Spisal in priobčil
Dr. Mihael Napotnik,
knezoškof.

V Mariboru, 1912.

V lastni založbi. — Tiskarna sv. Cirila.

Evharistično srce Jezusovo,
usmili se nas!

(Vsakokrat 300 dni odpustka. Pij X., dne 26. decembra 1907) .

Povabitev in poziv

k primernemu praznovanju evharističnega
leta 1912 v škofiji Lavantinski.

Spisal in priobčil

Dr. Mihael Napotnik,

knezoškof.

V Mariboru, 1912.

V lastni založbi. — Tiskarna sv. Cirila.

ovabitev in poziv

k primernemu praznovanju evharističnega
leta 1912 v škofiji Lavantinski.

Dr. Mihael Zapotnik
škofja

51603

P 11671

Evharistično leto 1912
v Mariboru 1912

K vpeljavi vabne knjižice.

Da bi se slovesnost XXIII. mednarodnega evharističnega kongresa od 12. do 15. septembra 1912 vršila kar naj-sijajneje, so avstrijski škofje v VI. seji svojega jesenskega zborovanja dne 10. novembra 1911 sprejeli naslednji predlog: Potovalni govorniki in kratki podučni, med ljudstvo razširjeni spjisi naj vedno oživljajo, vzbujajo in ohranjujejo zanimanje za shod.

Izvršujoč prevažni predlog, pošljem kot vabnike in potovalne govornike med svoje ljube škofljane vse tiste sestavke, ki sem jih izdal v „Cerkvenem zaukazniku za Lavantinsko škofijo“, letnik 1912, štev. I. odst. 2 in štev. II. odst. 4, in sicer: Napoved prireditve XXIII. mednarodnega evharističnega kongresa na Dunaju od 12. do 15. sep-

tembra 1912 in Mednarodni evharistični kongres na Dunaju od 12. do 15. septembra 1912, nadalje svoj letošnji postni pastirski list, ki razpravlja o Jag-njetu božjem, kakor tudi dva evhari-stična govora.

Živo želim, da bi knjižico z veseljem spre-jele in rade brale vse družine, katerim je v prvi vrsti namenjena. Tako bo nedvomno ve-liko pripomogla, da se bo evharistični kongres, ki bi naj bil zgodovinskega in kulturnega po-mena za vso Avstrijo, primerno slavil tudi v razsežni Lavantinski škofiji, ki je že toliko hvalevrednega storila v proslavo evharističnega Boga-kralja.

V Mariboru, na god sv. cerkvenega učenika Tomaža Akvinskega, dne 7. sušca 1912.

† Mihael,
knez in škof.

Napoved

priredivtve XXIII. mednarodnega evha-
rističnega kongresa na Dunaju od dne
12. do 15. septembra 1912.

Po svoji ustanovitvi najsvetejšega Zakramenta reši nas, o Jezus! (Prošnja, vsled odloka Pija X. z dne 8. februarja 1905 sprejeta v litanije presv. imena Jezusovega).

v

Ne dne 3. decembra tekočega leta, pri 29. občnem zboru družbe vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa in v podporo ubožnih cerkev Lavantinske škofije, oziroma pri otvoritvi od družbe prirejene razstave cerkvene obleke, sem mnogoštevilnim udeležencem naznanil veselo poročilo, da se bo v prihodnjem letu 1912 v poglobitnem in prestolnem mestu našega cesarstva

na Dunaju vršil XXIII. mednarodni evharistični kongres ali shod. In razni katoliški listi so nagloma to radostno vest razglasili po vsej širni vladikovini.

Bližajoče se leto 1912 bo za katoliško Avstrijo znamenito in spomina vredno leto, ker bo za vso bodočnost dobilo in za vse prihodnje čase nosilo pomenljivo častno ime **evharistično leto**. Od tega leta naprej se bo tudi svetovno mesto Dunaj prištevalo tistim srečnim mestom, v katerih so že zborovali evharistični svetovni kongresi ali občni shodi v čast zakramentu presvetega rešnjega Telesa.

Prva takšna slavnost se je vršila v mestu Lille od 28. do 30. junija 1881; druga v Avignonu od 13. do 17. septembra 1882; tretja v Lüttichu od 5. do 10. junija 1883; četrta v Freiburgu v Švici od 9. do 13. septembra 1884; peta je bila v Toulousu od 20. do 25. junija 1886; šesta v Parizu od 2. do 7. julija 1888; sedma v Antwerpenu od 16. do 21. avgusta 1890; osma v Jeruzalemu od 14. do 21. maja 1893; nadaljnje v Reimsu od 25. do 29. julija 1894; v Paray le Monialu od 20. do 24. septembra 1897; v Bruselju od 13. do 17. julija 1898; v Lurdu od 7. do 11. avgusta 1899; v Angersu od 4. do 9. septembra 1900; v Namurju od 3.

do 7. septembra 1902; v Angoulemu od 20. do 24. julija 1904. V navzočnosti svetega očeta papeža Pija X. se je slavil XVI. tozadevni svetovni shod v Rimu od 1. do 4. junija 1905; naslednji v Tournai-ju od 15. do 19. avgusta 1906; potem v Metzju od 6. do 11. avgusta 1907; v Londonu od 9. do 13. septembra 1908; v Koloniji od 3. do 8. avgusta 1909, katerega sem se sam osebno udeležil;¹ XXI. shod se je vršil v Montrealu od 6. do 11. septembra 1910 in zadnji Madridu od 25. do 29. junija 1911.

K napovedani svetovni slavnosti bodo prihiteli pač vsi avstrijski nadpastirji in najbrž tudi večina ogrskih cerkvenih knezov. Enako je pričakovati precejšnje število škofov iz tujih dežel; saj bodo tudi sveti oče Pij X., ki so za časa svojega papeževanja toliko storili za povečanje in proslavljenje najsvetejšega Zakramenta kakor pač malokateri drugi Njihovih prednikov, po svojem odposlancu zastopani na Dunajskem evharestičnem zboru, čigar varstvo so milostno prevzeli naš presvetli cesar Franc Jožef I. Brezdvomno bodo tja dospeli iz vseh dežel in od vseh strani sveta duhovniki in redovniki, pa tudi drugi verniki

---

¹ Prim. Cerkvni zaukaznik za Lavant. škofijo, letnik 1909. V Mariboru, 1909. Odst. 73. str. 123—126.

iz najrazličnejših stanov v množini, ki je ne bo lahko prešteti.

Srčno pa želim, da bi se tudi naša staročastita škofija prav vneto in goreče, bodisi neposredno bodisi posredno, udeležila bližnje evharistične svečanosti. Po vsej razsežni škofiji se naj prirejajo v evharističnem letu 1912 raznovrstne slovesnosti v moljenje in počeščenje zakramentalnega Boga-kralja, kakor n. pr. tridnevnice, devetdnevnic, duhovne vaje, misijoni, praznični ohbodi, pogostna obhajila kakor odraščencev iz vseh stanov tako tudi učeče se mladine iz šol vseh vrst, iz ljudskih, meščanskih, obrtnih in srednjih šol z moškimi pripravnicami in z ženskimi učiteljšči vred.

Častivredni dušni pastirji si naj v nastopnem letu pogostoma izberejo presveto evharistijo kot milosti in blagoslova najbolj polno oporo našega božjega Gospoda in Vzveličarja za nas, svoje sinove in hčere na zemlji, za predmet svojim pridigam, nagovorom in predavanjem. Med zborovanjem od vseh dobromislečih željno pričakovanega kongresa in zlasti na veliki dan procesije s presvetim rešnjim Telesom, ki se bo gotovo nepopisno veličastno razvila in bo najbrž vse dosedanje prekosila po sijaju in krasoti, in Bog daj tudi po zbranosti in pobožnosti, tedaj se naj pri-

redijo evharistične molitvene ure, obhodi in enake, slavnosti. Upati je, da bodo tisti, ki se kongresa ne bodo mogli udeležiti, prejeli ugodnost, da bodo doma zadobili vse v tem oziru podeljene odpustke.

Za potrebne priprave k prav obilni udeležbi Lavantincev pri svetovnem shodu bo še osnovan poseben odbor, ki bo udeležencem na pomoč da bodo lažje dosegli svoje svete namene. Odborniki bodo skrbeli za vstopne listke, za morebiti potrebne posebne vlake, za stanovanja, za pevce, bandera, narodne noše. Posameznim narodnostim bodo na Dunaju odkazane lastne cerkve za njihove pobožnosti, kakor se bodo sestavili tudi narodnostni odseki. V poravnavo ne malih stroškov bodo duhovniki in lajiki po svojih močeh radi prispevali. Z morebitnim preostankom bo zidana na Dunaju krasna cerkev v trajni spomin na XXIII. občni evharistični shod.

Kakor vse cerkvene bratovščine in vsa katoliška društva po škofiji, enako bi naj razvila prav živahno delovanje zlasti tako krepko se razcvetajoča družba vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa in v podporo ubožnim cerkvam v Lavantinski škofiji, ki je slavila v tekočem letu 1911 tridesetletnico svoje ustanovitve in šteje do 27.000 vrlih udov ter je doslej izdala blizu do 135.000 kron za svoj sveti namen: v evharistič-

nem letu naj priredi svečanost, ki bo nadkriljevala vse njene dosedanje občne zборе in razstave.

Podobno se naj na škofijski sinodi leta 1903 sklenjena in dne 27. novembra 1904 dejanski vpeljana¹ »večna molitev« po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah vrši z vso vnemo in pobožnostjo, pa tudi z vso lepoto in krasoto. Isto veljaj zlasti o evharistični tridnevnici, ki se naj po ukazu svetega očeta Pija X. z dne 10. aprila 1907 slavi tri dni po prazniku sv. rešnjega Telesa ali ob času, ki ga za dotično župnijo določi škofijstvo.² Tudi dvestotriintrideseteri udje bratovščine duhovnikov za moljenje presv. Zakramenta ljubezni, uvedene dne 6. novembra 1895, naj povišajo in povečajo svojo gorečnost v pobožnosti do presvete altarske skrivnosti.

Ob teh vzvišenih priložnostih se lahko izdatno porabi moj pastirski list z dne 20. januarja 1895 o neskončni ljubezni Jezusa v zakramentu altarja in o povratni ljubezni vernikov do Jezusa.³ V tem

---

¹ Ecclesiae Lavantinae Synodus diocesana anno 1904 coadun. Marburgi, 1904. Cap. CIV. alin. 3. pag. 911. — Synodus dioec. Lavantina anno 1906 concita et facta. Marburgi, 1907. Cap. CXX. pag. 384 sqq. — ² Synodus diocesana Lavant. anno 1906 concita et facta. Marburgi, 1907. Pag. 378 sqq. nota 1. — ³ Dr. Mihael Napotnik, Pastirski listi. V Mariboru, 1906. Str. 199—217.

duhu in zmyslu je sestavljena tudi moja pridiga, ki sem jo govoril ob priliki evharističnega shoda duhovnikov v Marijinem Celju — kakor smo takovšnega imeli dne 22. novembra 1900 v stolnici v Mariboru ob udeležbi 90 svetnih in redovniških duhovnikov — dne 3. septembra 1908 na podlagi začetnih besed mašne hvalnice na praznik presvetega rešnjega Telesa:

Hvali, Sion, Rešenika,
Hvali Kralja, Učenika
S petjem slave in časti!¹

V ta namen bodo tudi prav dobro služili razni nagovori, ki sem jih imel na občnih zborih in pri otvoritvi razstav večkrat pohvaljene družbe vednega češčenja, in ki so bili potem natisnjeni.² Izbrano gradivo za pridige v evharističnem letu o presveti evharistiji kot zakramentu in zlasti kot daritvi ponuja sinodalna knjiga od leta 1897 in 1904. »Kratek pouk o daritvi svete maše, najdražjem zakladu svete Cerkve«, ki se

¹ P. Othmar Wonisch, Erinnerungsblätter an die Jubiläums- und Krönungsfeierlichkeiten in Maria-Zell in den Jahren 1907 und 1908. St. Lambrecht, 1909. Str. 86—103.

— ² Venite, adoremus! Družba vednega češčenja presv. rešnjega Telesa. V Mariboru, 1901. Na straneh 31, 33, 39, 46, 66, 77, 84, 100, 106 nsl.

nahaja v sinodalni knjigi leta 1904,¹ se je dose-
daj marljivo rabil v domači škofiji in zunaj
nje. Prav porabno je tudi poglavje o vsakdanjem
prejemanju presvete evharistije v sinodi 1906.²
Vrhutega nameravam z božjo pomočjo svoj pri-
hodnji pastirski list pokloniti in posvetiti evhari-
stičnemu Bogu-kralju v najsvetejšem Zakramentu.
Tedaj bom gotovo že tudi mogel priobčiti natan-
čnejša navodila za omenjeni shod v proslavo
presvetega rešnjega Telesa.

Tako pa se naj v evharističnem letu
1912 v naši škofiji zgodi vse, kar se le premore
zgoditi, v glorio zakramentalnega Boga-kralja!
V ta namen naj dušni pastirji vsaj poglavitno
vsebino pričujoče okrožnice razglasijo vernikom
s pridižnice na novo leto, dne 1. januarja, ali
vsaj na visoki praznik sv. Treh Kraljev, dne 6.
januarja 1912. Od tega dne do sklepa evhari-
stičnega kongresa se naj pri popoldanski službi
božji ob nedeljah in praznikih za srečen izid
zakramentalne slavnosti moli O č e n a š, Č e š č e n a

---

¹ Gesta et statuta Synodi dioecesanæ Lavant. anno
1896 celebratæ. Marburgi, 1897. Str. 274—286. — Eccle-
siae Lavantinae Synodus dioecesana anno 1903 coadun.
Marburgi, 1904. Str. 287—460. — ² Synodus dioecesana
Lavantina anno 1906 concita et facta. Marburgi, 1907.
Str. 355—384.

Marija in Čast bodi Očetu s pristavkom: **Če-
ščen, hvaljen bodi vsaki čas — najsvetejši
božji Zakrament!**

Predstoječo nadpastirsko poslanico sklenem
s prošnjo, katero so papež Pij X. z odlokom z
dne 8. februarja 1905 ukazali uvrstiti v litanije
presvetega imena Jezusovega: Po svoji usta-
novitvi najsvetejšega Zakramenta reši
nas, o Jezus!

V Mariboru, na veseli božični praznik, dne
25. decembra 1911.

† **Mihael,**

knezoškof.

Mednarodni evharistični kongres na Dunaju.

Pange lingua gloriosi
Corporis mysterium
Sanguinisque pretiosi,
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium!

Marijinem Celju, na najslavnejši Marijini božji poti v Avstriji, tam se je ob slovesnem venčanju staročastitljive čudodelne podobe vršil evharistični shod duhovnikov dne 3. septembra 1908. Pri tej dobrodošli mi priložnosti sem v ondotni veličastni baziliki na podlagi začetnih besed hvalnice v mašnih molitvah za praznik presvetega rešnjega Telesa —

Hvali, Sion, Rešenika,
Hvali Kralja, Učenika,
S petjem slave in časti —

govoril primerno pridigo o vprašanju: Kaj je storil Kristus za nas, in kaj storimo mi

za nj? Po izpodbudni cerkveni slovesnosti se je pričelo v proslavo evharističnega Višeduhovnika zborovanje duhovnikov, pri katerem je bila med drugim izražena želja, da bi se naj priredil enkrat tudi v Avstriji mednarodni evharistični kongres ali shod v čast najsvetejšemu Zakramentu. Z največjo radostjo sem pozdravil sproženo misel in sem obljubil, da bom predložil v tej zadevi sklenjeno resolucijo prečastitemu škofskemu odboru na Dunaju ter jo tam prav toplo zastopal in priporočal.¹ Dne 20. septembra istega leta sem pri občnem zboru družbe vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa za Lavantinsko škofijo, oziroma pri otvoritvi od družbe prirejene razstave cerkvene oprave, zopet očitno izrazil željo, da bi se naj kmalu tudi v Avstriji slavil evharistični shod, kakor se je vršil nedavno v Londonu, prej v Metz, še poprej v Namurju in v drugih mestih.²

Svojo v Marijinem Celju dano obljubo sem zvesto izpolnil takoj pri naslednjem jesenskem zborovanju škofskega odbora, in sicer v VI. seji

---

¹ P. Othmar Wonisch, Erinnerungsblätter an die Jubiläums- und Krönungsfeierlichkeiten in Mariazell in den Jahren 1907 und 1908. St. Lambrecht, 1909. Str. 49.

— ² Das Vaterland. Wien, 22. September 1908. Št. 433. str. 9.

dne 27. novembra 1908. Med predmete, ki bi se naj obravnavali pri tem zborovanju, je bila vsled mojega priporočila sprejeta tudi »Prireditvev evharističnega kongresa na Dunaju« (št. 23). Moje o tem predmetu prednašano poročilo so zborovalci z odobravanjem vzeli na znanje, in vzbudila se je misel, da bi se naj osnoval poseben odsek za izvršitev stavljenega predloga¹.

Od tistega časa se je pri škofovskih zborovanjih vedno ponavljal razgovor o prevažnem predmetu.² Vrhutega me je sedaj že v Gospodu počivajoči zborovalni predsednik, kardinal knezonadškof Anton Gruscha, kesneje večkrat povabil na pogovor o tej zadevi v svojo palačo. In v XIII. seji zbora vseh avstrijskih škofov, dne 17. novembra 1910, je predsednik naglašal nujno potrebnost,

---

¹ Primeri: Protokoll der XL. Konferenz des bischöflichen Komitees in Wien vom 24. bis 28. November 1908. Olmütz, 1909. Str. 4 in 8. — V petem zvezku mojih zapiskov o škofovskih zborovanjih, „Notanda de conferentiis episcopalibus“ stoji pri „VI. seji dne 27. novembra 1908“ opazka: Moj predlog zastran mednarodnega evharističnega svetovnega shoda enoglasno sprejet. Ta izid posvetovanja je v pisanem konferenčnem zapisniku jasneje izražen ko pozneje v tiskanem. — ² Protokoll der XLII. Konferenz des bischöflichen Komitees in Wien vom 5. bis 7. November 1910. Olmütz, 1911. Str. 4. šte. VIII. 1.

»da se bržkobrž pričnejo priprave za evharistični kongres leta 1912, če bi kongres naj bil skupna prireditev vesoljne Avstrije.«¹ Preblagi kardinal Gruscha je bil že odredil potrebno, da se začne izpeljevati nameravano velikansko podjetje.

Vsedobri Bog je blagoslovil započeto delo tako bogato, da se je v VI. seji škofovskega odbora dne 10. novembra 1911 moglo dati zagotovilo, češ, da se priprave vršé z ugodnim uspehom, in da se je za veličajno slovesnost zatrdno določil čas od 12. do 15. septembra 1912. Navzočni škofje so soglasno sprejeli naslednje predloge:

1. Leto 1912 se naj slavi v Avstriji kot evharistično leto in se naj kot takšno vernikom razglasi s posebnimi pastirskimi listi.

2. V posameznih škofijah se osnujejo škofijski odbori:

a) za pripravo na slavljenje evharističnega shoda v posameznih škofijah in zlasti še za pospeševanje zglasitve k udeležbi in za oskrbo vstopnic poedinim osebam, rodbinam, društvom, skupščinam (občinskim zastopom, veteranskim društvom itd).

b) za pripravo posebnih železniških vlakov ali ureditev večjih skupin za potovanje h kongresu.

¹ Protokoll der bischöflichen Versammlung in Wien vom 8. bis zum 17. November 1910. Olmütz, 1911. Str. 14.

c) za pospeševanje pogostnega oziroma vsakdanjega svetega obhajila, zlasti v dnevih evharističnega shoda, v vseh cerkvah po škofiji, pri katerih biva duhovnik, ki se ne bo udeležil shoda.

Škofijski odbori imajo svoje središče v pripravljalnem odboru na Dunaju — Wien, I. Bezirk, Stephansplatz Nr. 5 — kamor je treba pošiljati vse dopise in napovedi in vsa vprašanja.

3. Duhovniki so vabljeni, da v pridigah in krščanskih naukah pogostoma opozarjajo vernike na pomen evharističnega kongresa ter mu tako zagotovijo mnogoštevilen obisk in veličasten, Avstrije vreden izid.

4. Potovalni govorniki in kratki podučni, med ljudstvo razširjeni spisi naj vedno oživljajo, vzbujajo in ohranjujejo zanimanje za shod, kar se naj zgodi tudi s tem, da se bo pri vseh pobožnostih v čast najsvetejšemu Zakramentu od 1. januarja 1912 naprej (pri očitni službi božji) skupno z verniki posebej molil en Očenaš za srečen izid kongresa, in da bodo v cerkvah med evharističnim letom postavljeni nabiralniki za mile darove in prispevke.

5. Ker je nameravano, da bodo pri slavnostnem obhodu prišli do veljave vsi udeleženi narodi v svojih nošah, zato se naj ljudstvo večkrat opozori

na ta načrt, da bo udeležba dostojna in slovesnosti primerna.

Pri razpravah, ki smejo obsegati le evharistične predmete, enako pri pobožnostih in obhodih se bo vodstvo shoda oziralo na razne jezike in narodnosti.

Na shodu bodo uravnani razni odseki, n. pr. odsek »družbe duhovnikov molivcev,« odsek dijaštva itd.

6. Da se zagotovi pokritje stroškov, se pričakujejo primerni prispevki od prečastitih škofov, premožnejših redovniških družb in samostanov, kakor tudi od imovitih duhovnikov in drugih vernikov; v ta namen se naj uvede nabiranje po škofijah. Morebitni preostanek se bo založil kot donesek k stavbi nove cerkve, ki bo na Dunaju pozidana v spomin na evharistični kongres.¹

Prej imenovani osrednji odbor za evharistični shod mi je tudi poslal kratko, od predsedništva priobčeno in sedem točk obsegajočo razpravo, ki pojasnjuje bistvo, potrebnost in število kakor dosedanjih evharističnih shodov, tako čas in kraj prihodnjega, ki nadalje opozarja na njegove naloge in na pripomočke za njegovo prirediteljev ter kon-

---

¹ Protokoll der XLIII. Konferenz des bischöflichen Komitees in Wien vom 7. bis zum 13. November 1911. Wien, 1911. Str. 10 in 11.

čuje s prijaznim vabilom k mnogoštevilnemu obisku svetovne svečanosti. Besedilo kratkega pa času potrebnega sestavka je naslednje:

I. Kaj je mednarodni evharistični kongres?

Mednarodni evharistični kongres je sestanek vseh stanov katoliškega sveta z namenom, da se pospešuje vera v pričujočnost Jezusa Kristusa v zakramentu altarja in da se utrdi najtesnejša združba s Kristusom. Kongres se imenuje »evharistični«, ker je sveta evharistija ali najsvetejši zakrament altarja središče in cilj vsega sestanka, s katerim se poživi vera v pričujočnost našega božjega Vzveličarja v najsvetejšem Zakramentu altarja, se pred vsem svetom očitno spozna ter se obudita in pospešita po prejemu svetega obhajila katoliško življenje in katoliško delovanje v vsakem stanu, v vsaki starosti in vsakem spolu.

II. Je li mednarodni evharistični kongres potreben?

V našem, na veri ubogem času je kajpada postalo potrebno, prirejati take sestanke, da se okrepi vera v slabih, da se vdihne boječim srčnost spoznavanja in zaničevanje človeškega strahu ter da se pred vsem svetom očitno pokaže, kako velikanski, neskončen zaklad nudi sveta evharistija za vse položaje življenja.

III. So li že bili večkrat taki kongresi?

Doslej je bilo že dvaindvajset evharističnih kongresov. Med temi se je vršil prvi v francoskem mestu Lille, osmi v Jeruzalemu, šestnajsti v Rimu, devetnajsti v Londonu, dvajseti v Koloniji, enindvajseti v Montrealu v Ameriki in dvaindvajseti leta 1911 v Madridu.

Kongresa v Madridu se je udeležil kralj, ki je bil varih kongresa, potem kraljeva hiša, ministri in vojaštvo; vsi so se dostojno poklanjali evharističnemu Vzveličarju, in Njega Veličanstvo kralj si je štel v čast, kardinala-odposlanca svetega očeta pogostiti v svojem dvoru, pač vzvišen vzgled visokega mišljenja, ki so ga posnemali plemenitaši v Madridu s tem, da so dali na razpolago svoje palače odličnim kongresnim obiskovalcem duhovskega in svetnega stanu.

IV. Kje se bo vršil leta 1912 mednarodni evharistični kongres?

Za leto 1912 je kot sedež mednarodnega evharističnega kongresa določeno glavno in prestolno mesto Dunaj. Sedaj bo prvokrat, da obhaja Avstro-Ogrska v svojih mejah mednarodni evharistični kongres. Zato pa bodi vsem katoličanom Avstro-Ogrske mar, da se vrši kongres kolikor mogoče slovesno; vsi, bodisi visokega ali nizkega stanu, morajo skupno delati na to, da bo XXIII.

svetovni kongres dostojen in da se ga udeleži prav obilno število. Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo presvetli cesar so milostno prevzeli varstvo kongresa.

V. Kedaj se bo vršil mednarodni evharistični kongres?

Kongres je nastavljen za čas od dne 12. do dne 15. septembra, torej za dobo, ki je ugodna za udeležence od blizu in daleč ter obeta živahno udeležbo vseh slojev ljudstva. Dan 12. septembra je obletnica, ko je leta 1683 prihitel kralj Sobieski s svojo armado po prejetem svetem obhajilu s Kahlenberga pred Dunaj in je pomagal rešiti Dunaj in ž njim vse zapadne dežele iz turškega nasilstva. Zadnji kongresni dan, to je dan 15. septembra, je praznik Marijinega imena, ob katerem se ravno slavi rešitev Dunaja. Kongresni dnevi so torej obenem patriotični spominski dnevi.

VI. Kaj bo nudil ta kongres?

V čast presvetemu Zakramentu altarja se bodo služile vsakdan v metropolitanski cerkvi sv. Štefana slovesne pontifikalne maše in popoldanske pontifikalne pobožnosti z blagoslovom ter bodo govorne pred- in popoldanske pridige od škofov in duhovnikov. Razen tega se bo tam vršilo tudi slednji dan slovesno zborovanje.

V drugih cerkvah, ki so blizu Štefanovega trga, bodo tiste slavnosti obhajale razne narodnosti, tudi bodo najete dvorane za posvetovanja.

V čast najsvetejšemu Zakramentu bodo okrašene ceste, zlasti tiste, po katerih se bo pomikala slovesna procesija dne 15. septembra.

V vsaki cerkvi Velikega mesta naj prejemajo dan na dan vsi stanovi v obilnem številu sveto obhajilo. Obenem bo izpostavljen v moljenje in češčenje najsvetejši Zakrament.

Zunanjim udeležencem se bo oskrbelo stanovanje in vodstvo po mestu; tudi bodo poskrbljene znižane cene za vožnjo po železnici in posebni vlaki. O priliki kongresa se bo tudi mogla obiskovati krasna razstava cerkvenih umetnin.

VII. Kako se bodo dobila sredstva za to prireditve?

Razen visokih daril in prispevkov tistih, ki jim bo večji tujski promet v korist, bodo dohajala denarna sredstva po doneskih oseb ali družin, ki se bodo kongresa udeležile, s tem, da se prijavijo in vplačajo določeni znesek 10 K. Zato se pa bodo smele udeleževati vseh kongresnih prireditev, dobé znake, voditelja po Dunaju kakor tudi popolno z ilustracijami okrašeno poročilo v obliki knjige, ki jim bo doposlano, brž ko izide.

Kdor se udeleži kongresa le posamezne dni, si naroči karto-udeležnico po 2 K za poljuben

dan in dobi s tem tudi pravico do 50 procentnega popusta na železnicah.

Milosti, dobrot in darov kongresa morejo deležni postati tudi tisti, ki ne pridejo osebno. Ako se vpošlje donesek, postane posameznik ali družina ud kongresa, se udeleži duhovnih milosti in dobrot in še prejme povrh celo poročilo v obliki z mnogimi ilustracijami okrašene knjige, ki bo obsegalo vse pridige, govore in izpodbude, ki bo krasilo družinsko mizo ter bo bralca navduševalo še v poznih letih.

Pridite torej mnogoštevilno k evharističnemu kongresu na Dunaj!

Tu gre za čast Najvišjega v najsvetejšem Zakramentu altarja, tu velja v čast Avstro-Ogrski pred vsem svetom pokazati, da tekmujejo pri nas vsi, visoki in nizki, da postane mednarodni evharistični kongres zmagoslavni praznik svete vere. H kongresu, ki se je vršil v Montrealu leta 1910, je prihitel iz Pittsburga 800 angleških milj daleč in na svoje stroške pevski zbor, da zapoje v Montrealu *Tantum ergo* v čast evharističnemu kralju.

Kdor pa ne more priti osebno, naj se udeleži sam ali po družinah kongresa s tem, da naroči karto-udeležnico pri svojem pristojnem župnijskem uradu in da v svoji domovini prejme

sveto obhajilo, da ne izgubi koristi kongresa in podeljenih milosti in odpustkov.

Naročila

zastran evharističnega leta v Lavantinski škofiji.

Zgoraj navedenim predlogom v zadevi evharističnega shoda sem večinoma že zadostil v svoji »Napovedi prireditve XXIII. mednarodnega evharističnega kongresa na Dunaju od 12. do 15. septembra 1912.« Moj pastirski list z dne 25. decembra 1911 so vsi duhovniki po škofiji pozdravili z odkritosrčnim veseljem ter so ga na novega leta dan ali pa potem na visoki praznik svetih Treh Kraljev razglasili vernikom s pridižnic.¹ Radostno vest so verniki po vsej razsežni škofiji sprejeli z resničnim navdušenjem. Vsepovsodi so dejali verno-pobožni škofljani: Pripomagati hočemo po svojih močeh, da bomo pripravili Bogu-kralju v najsvetejšem Zakramentu veličasten zmagoslavni izprevod po avstrijskih pokrajinah, oziroma po vladikovini Lavantinski. V neki župniji so farani, stopivši iz cerkve, kjer so slišali napoved izredne slovesnosti, vneto klicali: Vsi bi se je radi udeležili! Enako sem opazil, da je oznanilo evharističnega shoda pri vseh odposlanstvih in posa-

¹ Cerkveni zaukaznik za Lavantinsko škofijo, 1. januarja 1912. Štev. I. odst. 1. str. 1—6.

meznikih, ki so me obiskali ob novem letu, našlo prav razumno odobravanje. Da, da, so mi dejali, naj se le vršé na vseh koncih in krajih kar najlepše in največje svečanosti v čast presvetemu in prečudovitemu Zakramentu!

Prvi, temeljni evharistični shod je obhajal božji Vzveličar sam v visoki, na gori Sion v Jeruzalemu se nahajajoči in s preprogami ter z blazinami dostojno opravljeni dvorani, ὑπερώον (hyperóon). Pri tej večnega spomina vredni slavnosti srečamo izraz εὐχαριστεῖν (evharistéjn), hvalen biti, zahvalo izreči, zahvalno molitev k Bogu opraviti; zatorej εὐχαριστία (evharistija) zahvala, zahvalna molitev, dober dar, zlasti sveta večerja. V evangelju sv. Matevža beremo: Jezus je vzel kruh in ga je posvetil in razlomil ter dal svojim učencem, in je rekel: Vzemite in jejte: to je moje telo! In je vzel kelih, je zahvalil εὐχαριστήσας (evharistézas) in jim dal, rekoč: Pijte iz njega vsi! (Mat. 26, 26. 27). Grška beseda evharistija, zahvala, pomeni vsled načina, po katerem je Gospod upostavil najsvetejši Zakrament altarja, resnično, pravo in bistveno pričujočnost Jezusa Kristusa na altarju pod podobama pšeničnega kruha in vina od vinske trte.

Sveta Cerkev je to skrivnosti polno pričü-

jočnost Kristusovo vedno častila z najglobokejšo spoštljivostjo, z najgorečnejšo molitvijo in z najvdanejšo ljubeznijo ter je v poteku časa svoje češčenje očitno kazala, zlasti s slavljenjem častitljivega praznika presvetega rešnjega Telesa. Našemu času pa je bilo prihranjeno, da je dobilo javno in vneto češčenje najsvetejšega Zakramenta višji in ves svet obsegajoči značaj v mednarodnih evharističnih kongresih, ki združujejo v sebi vse katoličane brez razločka gledé na govorico, na običaje, na narodnost in na napredek.

Pa kako so nastali splošni evharistični kongresi ali, kar pomeni latinska beseda kongres, shodi častilcev presvete evharistije? Dne 4. avgusta 1859 vzveličano v Gospodu zaspali župnik Arski, Janez Krstn. Marija Vianney, čigar grob sem obiskal meseca septembra 1910, je bil izredno goreč častilec presvetega rešnjega Telesa, in prav pred tabernakljem je dosegel tako visoko stopnjo svoje svetosti. Po njegovem vzgledu so začele pobožne duše dajati Vzveličarju zadoščenje in nadomeščenje za krivice in žalitve, storjene mu v presveti evharistiji. Marljivo so opravljale ponočno moljenje najsvetejšega Zakramenta, in prirejale so v malem obsegu evharistične shode. To tiho, sveto delo je zelo pospešil spis Lyonskega duhovnika P. Brideta: »Le salut social par l' Eucharistie. Rešitev

človeške družbe po evharistiji«; takisto so ga pospešile knjižice slavnega Msgr. Gastona de Ségurja († 9. junija 1881): »La France au pied du saint Sacrament, Francija na kolenih pred svetim Zakramentom«, potem »La très sainte Communion 1860, Presveto obhajilo 1860« (1908 je izšla pri Kirchheimu v Mogunciji 148. izdava) in »Tedensko obhajilo.«

Omenjeno evharistično gibanje je tudi močno pospeševal dne 1. avgusta 1868 blaženo v Gospodu umrli Peter Eymard, in pospešuje ga še od njega ustanovljena kongregacija najsvetejšega Zakramenta ali družba evharistincev, katerih lastnina je na južnem Tirolskem v mestu Bozenu prostoren samostan in prav lepa, pod varstvom našega presvetlega cesarja-jubilarja stoječa cerkev presvetega srca Jezusovega, namenjena moljenju najsvetejšega Zakramenta. Tudi je osnoval P. Eymard za duhovnike, ki delujejo v dušnem pastirstvu, družbo duhovnikov-molivcev, za druge vernike pa bratovščino najsvetejšega Zakramenta.

O hvalevrednem delovanju za povišanje češčenja presvete, moljenja vredne evharistije, zlasti po prirejanju manjših evharističnih shodov, je izvedel apostolski škof v mestih Genf-Lausanne, Kašpar Mermillod, ki je sam imel in priobčil celo vrsto krasnih pridig o najsvetejšem Zakramentu altarja.

Blagosrčni nadpastir je koj spoznal važni pomen evharističnega gibanja ter je izrekel željo, da bi se naj širilo po prireditvi občnih evharističnih kongresov. Za izvršitev vzvišene misli se je sestavil stalen odbor, ki je nameraval obhajati prvi občni evharistični shod v Lüttichu, kjer so pred šestimi stoletji na iskrene prošnje sv. Julijane device slavili prvi praznik presvetega rešnjega Telesa. Vsled hudega obolenja ondotnega škofa pa je bil v mestu Lille dne 28. junija 1881 otvorjen prvi mednarodni evharistični kongres.

V preteklih treh desetletjih od 1881 do 1911 v Evropi, Aziji in Severni Ameriki obhajani in v mojem pastirskem listu z dne 25. decembra 1911 natanje opisani dvaindvajseteri zakramentalni shodi so nepopisno mnogo pripomogli k povišanju vere, k poveičanju svete Cerkve, k preobnovljenju verskega življenja. Po vsej pravici so naš sveti oče Pij¹⁰ X. v svojem nagovoru pri tajnem konzistoriju dne 27. novembra 1911 posebno krepko naglašali mnogotere koristi evharističnih kongresov za vero in za čednostno življenje: *Mirum, quantum eodem conferunt conventus illi Eucharistici, quos catholici homines quotannis ex omnibus partibus confluentes celebrare solent!* Čudovito je, koliko dobrega prinašajo evharistični shodi, ki jih katoličani, od vseh strani zbrani, praznujejo vsako leto!

Naša doba je doba kongresov ali shodov. Vsako leto se shajajo v enem ali drugem mestu najblažji možje raznih narodov k posvetovanju o gojitvi vzvišenih vzorov občne omike, o pospeševanju vede, umetnosti in obrtne znanosti, o vprašanjih in nalogah mladinske vzgoje, o ohranitvi miru.¹ Spodobi se pač, da se tudi katoličani vseh jezikov in krajev sveta zbirajo krog Jezusa Kristusa, temeljnega in vogelnega kamena vseomike, da se združujejo k slavljenju osrednje skrivnosti svojega verskega prepričanja in življenja. Spodobi se, da krščansko-katoliški verniki vseh narodov in ljudstev složno sodelujejo za poveljevanje preblazene Matere učlovečenega Sina božjega in Odrešenika človeškega rodu, kakor se je na prelep način to godilo na petem Marijanskem, v Solnogradu od 18. do 21. julija 1910 vršečem se občnem shodu, o čemer obsežno, nedavno izišlo poročilo doprinaša neoporekljive dokaze, ponuja sijajna izpričevanja.²

¹ Tako so se vršili med drugim: v Bâselu 1904. VII. mednarodni shod za občno versko zgodovino, v Berlinu 1908. IV. mednarodni shod za zgodovinske vede, v Kopenhagenu 1908. XV. mednarodni shod za spoznavanje orientalskih ali vzhodnih jezikov in narodov, v Kairi 1909. II. mednarodni shod starinoslovcev, za katerim sledil III. v Rimu od 9. do 16. oktobra 1912. — ² Bericht über den fünften Marianischen Weltkongreß, abgehalten

Med pobožnostjo do preblažene device Marije in med češčenjem presvetega rešnjega Telesa obstoji prav tesna zveza. Deviška Mati božja nas vedno vabi in vodi k tihemu tabernaklju, k mizi Gospodovi, k skrivnosti polni daritvi svete maše. Pobožni samostanski brat fra Angelico je to misel izrazil v svoji na presno slikani »Zadnji večerji« pri sv. Marku v Florenciji, ko je uprizoril Vzveličarja, kako deli posvečene hostije svojim učencem, in devico Marijo, kako se klečé, zatopljena v molitev, udeležuje slovesnosti zadnje večerje. — Papež Pij X. so podelili dne 19. decembra 1904 nepopolni odpustek 200 dni vsakikrat in popolni odpustek na praznik brezmadežnega Spočetja tistim, ki sleherni dan opravijo kratko molitvico: Z Marijo, brez madeža spočeto, molimo in hvaležno častimo, kličimo in tolažimo presveto in preljubeznivo evharistično Srce Jezusovo! ¹

---

zu Salzburg vom 18. bis 21. Juli 1910. Unter dem hohen Protektorate Sr. Eminenz des hochwürdigsten Herrn Kardinal-Fürsterzbischofs Dr. Johannes Katschthaler. Herausgegeben vom Lokal-Komitee des V. Marianischen Weltkongresses. Salzburg, 1911. Vel. 8°. VI + 704 + XV strani.

¹ Pij X. so tudi obdarovali z vsakokratnim odpustkom 300 dni (9. decembra 1906 oziroma 23. januarja 1907) naslednjo molitev k preblaženi devici Mariji za razširjanje navade vsakdanjega svetega obhajila: O devica Marija, naša ljuba Gospa od presvetega Zakramenta, ti

Na takovšnih shodih se kaže, da je sveta Cerkev katoliška ali vesoljna. Tu se vidi njen mednarodni značaj, ker se jih udeležujejo škofje, duhovniki in drugi verniki iz vseh poklicev in stanov, iz raznih držav, dežel in pokrajin. In vsi si prizadevajo, da bi dosegli globokejšo spoznanje in višjo pobožnost, pa da bi očitno pokazali vero gledé na veliko skrivnost presvete evharistije. Po vsem svetu razširjeno poveličevanje evharističnega Kristusa in okrepljenje evharističnega življenja v vseh katoliških krogih je namen, za katerega tekmujejo evharistična zborovanja. Saj je najsvetejši Zakrament upostavljen za vse narode sveta. Nasproti teženju po posvetnem in nasproti mnogostranskemu tajanju vsega nadnaravnega je potrebna izpoved vere v osebnega, večnega, pa vendar blizu nas, v presveti evharistiji med nami bivajočega Boga, ki je globoki vir vse nadnaravne resnice in vsega vzveličanja.

Evharistični kongres uresničuje višeduhovniško molitev Gospodovo ob slovesni upostavitvi najsvetejšega Zakramenta za zedinjenje vernikov med seboj, s Sinom in z Očetom. (Jan. 17, 21). Izpolnitev besed *ut omnes unum sint*, slava krščanskega ljudstva, radost vesoljne Cerkve, vzveličanje vsega sveta, prosi za nas in podeli vsem vernikom pravo pobožnost do presvetega rešnjega Telesa, da bodo vredni postali vsakdanjega obhajila. Amen.

da bi bili vsi eno, cor unum et anima una, eno srce in ena duša, to je, cerkvena edinost se dviga iz enake ljubezni in iz enakega češčenja od strani vseh navzočnih brez razločka gledé na starost, narodnost, bogastvo in izobrazbo kakor iz skupnega, mogočnega studenca gor k najdražjemu zakladu krščanstva. Kakšen prizor, če poznajo vsi otroci svete matere Cerkve, brez izjeme, v medsebojni slogi, ljubezni in zvestobi pri vsej bogati raznovrstnosti le en namen za svoja posvetovanja, le eno središče svojega zborovanja: počeščenje Vzveličarja v najsvetejšem Zakramentu! Sveti Tridentinski zbor imenuje presv. rešnje Telo znamenje edinosti, vez ljubezni, znak složnosti. (Sej. XIII. pogl. 8).

In tako se bo vršila na Dunaju v septembru tekočega leta zares kraljeva redka katoliška slovesnost veselja in radosti, ki že sedaj nadkriljuje doseданje takovšne slovesnosti, ker je njeno varstvo prevzel naš ljubljeni cesar-jubilar in apostolski kralj. Sklepna teoforična procesija bo prevesela slavnost, bo najvišji praznik presvetega rešnjega Telesa. Dunajski svetovni shod bo izreden dogodek: razvil se bo veličastno navzlic ali bolje prav zaradi različnosti udeležencev po rodu, govorici, narodnosti, stanu in poklicu. Pokazalo se bo, da katoliška Avstrija z vsemi svojimi narodi in ljudstvi noče zaostajati za nobenim narodom sveta, kadar gre za čast

in slavo ljubezenskega Zakramenta. Tedaj bo vsak jezik pričal, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta. (Filiplj. 2, 11). In k temu se hočemo tudi mi Lavantinci pripravljati in sicer pridno pripravljati. Po vseh svojih telesnih in duševnih močeh hočemo nadelovati pot Gospodovo!

Veliki papež Leon XIII. blaženega spomina so hoteli ob bližajoči se jim smrti kot oporoko svojega nauka in življenja priporočiti krščanskemu ljudstvu presveto rešnje Telo kot največjo versko skrivnost v sredotočju vsega cerkvenega življenja, kot namen in konec vseh vaj pobožnosti, kot vir vse moči in veljave svete Cerkve, kot najbolj božji, iz srca Odrešenikovega došli dar, po katerem bi se naj nadaleč razširili sadovi njegovega odrešenja. Leon XIII. so hoteli v vseh srcih vzbuditi in vzgojiti hvaležnost, pobožnost, ljubezen, spoštovanje in češčenje do prečudežnega Zakramenta. Zato so poslali katoliškemu svetu svojo zadnjo, ljubezni in milobe polno okrožnico *Mirae caritatis* z dne 28. maja 1902. V njej stojijo zapisane te-le besede: »Pred vsem se naj deluje na to, da se bo po vsem katoliškem svetu nanovo razcvetela in razširila navada pogostnega obhajila. K temu opominja vzgled prvotne Cerkve, to hočejo določbe cerkvenih zborov, to je nauk očetov in

svetih pisateljev v vseh vekih. Zakaj kakor telo, enako potrebuje tudi duša pogostoma primerne hrane. Najtečnejša hrana pa se nam ponuja v svetem obhajilu. Proč torej odločno z vsemi predsodki in pogostnemu obhajilu nasprotujočimi mnenji! Proč s praznim strahom in z vsemi, le na videz bogaboječimi razlogi, po katerih se mnogi dadó odvrniti od mize Gospodove! Saj tukaj gre za najbolj blagoslova polni pripomoček, ki ga ima verno ljudstvo, da se osvobodi pretirane skrbi in pohlepnosti zastran zemeljskega premoženja, pa da si zopet pridobi ter ohrani krščansko naziranje o življenju.*

Kakor so modrosti polni Leon XIII. neprenehoma opozarjali na najsvetejši altarni Zakrament kot na najkrepkejši pripomoček zoper stiske in potrebsčine sedanjega časa, enako delajo vztrajno tudi njihov slavni naslednik. Papež Pij X. imajo pri vseh višepastirskih dejanjih pred očmi visoki namen, preobnoviti krščanstvo v Kristusu. Noben pripomoček pa ne bo vodil k zaželjenemu namenu tako gotovo in naglo, kakor prisrčno češčenje in vneto prejemanje presvete evharistije. Zares, kako bi se dal svet bolje preobnoviti v Kristusu, kakor po tem najtesnejšem občevanju, po tem združevanju s Kristusom? Nikjer nismo viru svojega življenja tako blizu kakor v presvetem Zakramentu. Vse no-

tranje življenje v svoji vabljeni lepoti in krasoti, v svoji vzvišenosti in slavi, v svoji sreči in v svojem blagoslovu izvira iz tega neusahljivega studenca.

Prvi kristjani so zajemali svojo nepremagljivo moč iz Kristusa, ki je v njih živel, ki so ga tolikokrat zauživali v presvetem rešnjem Telsu, ki jim je podeljeval nekaj svojega življenja tako, da so živeli, kakor poprej noben človek ni živel in ni mogel živeti. Četrto prošnjo Očenaša »daj nam danes naš vsakdanji kruh« so si razlagali pred vsem kot izraz želje Kristusove, da bi naj vsak dan prejeli kruh življenja. Ni čudno, da umeva mnogo cerkvenih očetov pod vsakdanjim kruhom v Očenašu v prvi vrsti vsakdanji evharistični kruh ali presveto rešnje Telo.¹ Zdelo se je, da so ti zvesti učenci Kristusovi ljudje iz drugega sveta. Sijaj čistosti, ki jih je obseval, ljubezen, ki je razsvetljevala in posvečevala njihovo življenje, srčnost, s katero so nastopali proti svojim preganjalcem: vse to je bilo nevernikom nekaj povsem nenavadnega, nadčloveškega. Mala družba pohlevnih kristjanov je slavila zmago nad rimsko državo in nad vso zemljo.

¹ Johann Peter Bock S. J., Die Brotbitte des Vaters unsers. Ein Beitrag zum Verständnis dieses Universalgebetes und einschlägiger patristisch-liturgischer Fragen. Paderborn, 1911.

Kaj čuda, če naš sveti oče tako željno želijo povrnitev k prvotnemu krščanstvu, k notranjemu, verskemu življenju prvih kristjanov, ter se trudijo, za njo pripraviti pot! O, te prvotne krščanske navade bi naj ne bile nikdar izumrle, te hvalevredne šege bi naj ne bile nikdar prenehale! Okrog sebe vidimo dandanes vstajati nekako novo paganstvo. Kako bomo ostali stanovitni, kako pridobili druge nesrečneže na svojo stran? Življenjem v Kristusu! To življenje pa si bomo ohranili, okrepili in do popolnosti vzgojili po pogostnem obhajilu. In tako se razlagajo same po sebi vse od Pija X. odrejene določbe gledé na presveto rešnje Telo. Tudi njihove preosnove zastran cerkvenega petja in cerkvene glasbe so namenjene zlasti v proslavo presvete evharistije kot daritve.

Papež Pij X. pospešujejo kolikor mogoče prireditve evharističnih shodov. Šestnajsti se je vršil v Rimu v Vatikanu od 1. do 4. junija 1905 v njihovi navzočnosti. Ob tej priložnosti so sveti oče potrdili molitev za razširjanje pobožne navade vsakdanjega obhajila ter so jo obdarovali z odpustkom 300 dni. — Kmalu potem in sicer dne 20. decembra istega leta 1905 je izdal po naročilu svetega očeta sveti konciljski zbor sloviti odlok *Sacra Tridentina Synodus* o pogostnem, da, o vsakdanjem prejemanju svetega obhajila.

Po razglasitvi le-te odločilne odredbe je izšel dne 14. februarja 1906 odlok *Urbis et Orbis*, vsled katerega morejo verniki, ki prejemajo vsak dan sveto obhajilo, dobivati vse odpustke, pa ne da bi jim bilo treba sleherni teden opravljati sveto izpoved. — Dne 12. julija 1905 je bil za prvo-obhajance, kakor tudi za njihove starše in sorodnike do tretjega kolena podeljen popolni odpustek, in za vse druge udeležence pri tej svečanosti so bili odločeni nepopolni odpustki. — Zatem je izrekla sveta stolica dne 15. septembra 1906, da je pogostno obhajilo priporočati tudi otrokom.¹ — Dne 7. decembra 1906 so sveti oče dovolili, da smejo bolniki, ki že mesec dni ležijo brez gotovega upanja na skorajšnje ozdravljenje, po nasvetu svojega izpovednika, ako prebivajo v hišah, kjer se shranjuje Najsvetejše, ali ako imajo predpravico, da se v hišni kapeli služi sveta maša, enkrat ali dvakrat na teden, drugi bolniki pa enkrat ali dvakrat na mesec prejeti sveto obhajilo, čeprav so poprej zaužili kaj tekočega, kaj kot pijačo (*per modum potus*).

Dne 10. maja 1907 je apostolski sedež izrazil željo, da bi se kot priprava na praznik pre-

---

¹ Theologisch-praktische Quartal-Schrift. Linz, 1908. Str. 454—456, odst. XXV.

svetega rešnjega Telesa pred istim vpeljala z bogatimi odpustki obdarovana devetdnevnic; zakaj nič ni boljšega in vzveličavnejšega ko množiti in razširjati med krščanskim ljudstvom češčenje najsvetejšega Zakramenta. Tudi tridnevnic v osmini praznika presvetega rešnjega Telesa bi se po naročilu svetega očeta z dne 10. aprila 1907 naj vršila v pospešitev pogostnega svetega obhajila v vseh stolnih in pod gotovimi pogoji tudi v župnijskih cerkvah. — Apostolski odlok z dne 7. maja 1907 določuje, da morejo vsi verniki, ki se v zasebnih ali domačih kapelah udeležijo svete maše, tam pristopiti k svetemu obhajilu, kar dotlej ni bilo dovoljeno. — Dne 10. avgusta 1906 so Pij X. potrdili evharistično zvezo duhovnikov za razširjanje pogostnega, da, vsakdanjega obhajila ter so jo povzdignili v čast nadbratovščine.

Vrhutega so bile z odpustki odobrene posebne molitve v počeščenje najsvetejšega Zakramenta. Pobožni pogled na sveto hostijo z vzdihljajem Moj Gospod in moj Bog, kadar je Najsvejtejša izpostavljeno ali pa med povzdigovanjem svete hostije pri sv. maši, je bil dne 12. junija 1907 odlikovan z vsakokratnim odpustkom 7 let in 7 kvadragen in s popolnim enkrat na teden, če se opravi vsak dan in se prejme sveto ob-

hajilo. — Dne 5. julija 1904 so podelili Pij X. za daritveno molitev z dobrim namenom ob pričetku svete maše odpustek 300 dni, kolikorkrat se kdo udeleži svete maše, in enkrat na mesec popolni odpustek, ki se mora obrniti v prid tudi vernim dušam, ako se molitev opravlja pred sveto mašo ob nedeljah in praznikih.¹ — Dne 26. oktobra 1907 so sveti oče dovolili odpustek 300 dni, ki se da nakloniti tudi dušam v vicah, za molitev, s katero se darujejo vse sv. maše za uboge grešnike, ki so v smrtnem boju in bodo tisti dan umrli. Razen tega zadobijo vsi duhovniki, ki služijo sveto mašo, in vsi verniki, ki se je udeležijo, 100 dni odpustka, če le obudijo dobri namen te daritvene molitve. Tudi ta odpustek se more obrniti umrlim v korist in pomoč.

Naslednji vzdihljaji so bili obdarovani z odpustki: Hvaljeno in češčeno bodi presveto evharistično Srce Jezusovo! Dne 12. junija 1905, vsakokrat 300 dni. — Evharistično Srce Jezusovo, usmili se nas! Dne 27. decembra 1907, 300 dni vsakokrat. — Naša ljuba Gospa od najsvetejšega Zakramenta, prosi za nas! Dne 30. decem-

¹ J. Müllendorf S. J., Pius X. als Förderer der Verehrung des allerheiligsten Sakramentes. Innsbruck, 1908. Str. 32. štef. 1.

bra 1905, pred izpostavljenim Najsvetejšim 300 dni. — Za duhovnike je bil dne 10. decembra 1907 z odpustkom 300 dni obdarovan ta-le vzdihljaj: *Cor Jesu eucharisticum, cordis sacerdotalis exemplar, miserere nobis!* Evharistično Srce Jezusovo, vzor duhovniškega srca, usmili se nas! — S 1. avgustom 1907 so sveti oče dovolili, da se v vseh ženskih samostanih s klavzuro, v vseh cerkvenih zavodih, duhovskih hišah in semeniščih, v katerih se nahaja oratorij z vedno shranjenim Najsvetejšim, morejo v sveti noči rojstva našega Gospoda Jezusa Kristusa služiti tri svete maše ali po razmerah ena sveta maša; in da se tedaj sme deliti sveto obhajilo, in da vsi, ki se ob tej priložnosti udeležijo službe božje, zadostijo svoji dolžnosti zastran posvečevanja praznikov. — Dne 8. februarja 1905 je bila v litanije presvetega imena Jezusovega po prošnji »Po svojem vnebohodu« uvrščena evharistična prošnja: *Per sanctissimae Eucharistiae institutionem tuam libera nos, Jesu!* Po svoji ustanovitvi najsvetejšega Zakramenta reši nas, o Jezus!

Dne 22. novembra 1905 so podelili sveti oče Pij X. mnogo odpustkov nadbratovščini evharističnega srca Jezusovega, katero so leta 1903 v Rimu v novi cerkvi sv. Joahima osnovali očetje

redemptoristi in katera ima namen, izkazovati božjemu Srcu češčenje in zahvalo, pa mu povračevati ljubezen za neskončno ljubezen, s katero je Vzveličar upostavil moljenja vredni Zakrament in s katero hoče ostati med nami do konca dni. — Sicer pa stojijo vse pobožne vaje v čast presvetemu Srcu Jezusovemu, ki so jih Pij X. priporočili s podelitvijo odpustkov, v tesni zvezi s češčenjem presvete evharistije. — Dne 11. avgusta 1908 se je vršil v Vatikanu zbor kongregacije svetih obredov, ki se je posvetoval o vprašanju, ali bi bil prišteti blaženim in svetnikom služabnik božji Peter Julijan Eymard (1811—1868), slavni apostol v najsvetejšem Zakramentu pričujočega Vzveličarja.

Kot drugi najslavnejši evharistični odlok papeža Pija X., dopolnitev prve poglavitne odredbe z dne 20. decembra 1905, velja nedvomno dekret *Quam singulari Christus amore* z dne 8. avgusta 1910 o starosti prvoobhajancev. Njega razglasitev je vzbudila splošno pozornost. Vseskrbni papež hočejo, da se vsemu katoliškemu svetu, velikim in malim otrokom, deli kruh življenja, katerega nam je božji Vzveličar v neumevni ljubezni sam pripravil v vsakdanjo hrano, kot meso za življenje sveta. (Jan. 6, 52). Spoznanje žalostnih razmer po vsem svetu je dalo svetemu

očetu povod za važno in velikansko podjetje. Da, če bo mladina evharistično vzgojena, sodi duhovit pisatelj, če bo otrokom začela dišati božja hrana za naše duše, in se bodo privadili na njeno pogostno uživanje, tedaj bo prihodnji rod gledal zmago preosnovnih načrtov Pija X.

Skupni oče krščanstva hočejo vse svoje sinove in hčere, odrasle in male, v najvdanejši ljubezni zediniti v Ljubezni do konca ter jih zbrati krog skrinje nove zaveze, okrog evharističnega Bogakralja Jezusa Kristusa, kateremu se uklanja zemlja, pa jih hočejo nasiti in okrepčati z nebeško mano. Pij X., ki so tudi obsodili in zavrgli modernistične ali novodobne zmote o svetih zakramentih, so papež presvetega rešnjega Telesa. Mirno moremo reči, da izmed 257 papežev v tem oziru noben ni storil v kratkem času toliko, kolikor so dovršili sedanjí namestnik Kristusov na zemlji v maloštevilnih letih svojega blagoslovljenega papeževanja. Tu se zlasti kažejo kot žareči ogenj, ki ga je Kristus prinesel na svet in je hotel, da gori in sveti, užiga in plamti. Prihodnost pripada evharistiji; to je sklep božje previdnosti, tako piše neki redovnik v razpravi o zgodnjem in pogostnem obhajilu po novem odloku o prvoobhajancih.

Da bi torej v duhu našega svetega očeta prav mnogo pripomogel k počesčenju in povelj-

čanju presvetega rešnjega Telesa v evharističnem letu in da bi primerno zadostil zgoraj pohvaljenemu predlogu škofovskega odbora (2, a — c), sem pri konzistorijalni seji dne 3. januarja tekočega leta dal sestaviti odbor za našo škofijo, ki si naj na vso moč prizadevlje, da bo evharistično leto v vsej Lavantinski vladikovini poteklo dostojno in izpodbudno. Upam, da bodo izvoljeni odborniki voljno in veselo posvetili ter žrtvovali svoje moči svetemu namenu in cilju.

V častnem predsedništvu škofijskega odbora so:

Dr. Mihael Napotnik, knezoškof.

Msgr. Karol Borom. Hribovšek, stolni prošt.

Dr. Janez Krstn. Mlakar, stolni dekan.

Predsedništvo prevzamejo:

Jožef Majcen, kanonik.

Njegova namestnika:

Martin Matek, kanonik.

Franc Moravec, stolni in mestni župnik.

Poslednji bo vodil ženski, predzadnji pa moški pododbor, in njuna naloga bo, da ohranita nepretrgano zvezo z občnim odborom.

Odborniki so ti le:

Vsi gospodje dekani in dekanijski upravitelji, katerim bo med drugim pripadala skrb za izpolnitev seznamkov ali tabél, ki jih bo potrebovala

- gospod Janez Gratschan, nadsprevodnik v pok.;
- » Jožef Melzer, zasebnik;
  - » Anton Moser, železniški ključavničar v Mariboru;
  - » Janez Možina, nadučitelj v pok., cerkveni ključar proštjske in mestne nadžupnijske cerkve v Ptuju;
  - » Anton Šerbela, železniški delavec v Mariboru.

* * *

Gospodična Ana Eichler, članica družbe vednega češčenja;

gospa Terezija Fuchs, predsednica zveze krščanskih gospá;

- » baronica Lebzelter v Mariboru;
- » baronica Antonija Pach-Hansenheimb, članica družbe katoliških gospá, c. kr. pomorskega kapitana soproga v Mariboru;

gospodična Terezija Pöschl, zasebnica v Mariboru;

gospa Marija Raschka, c. kr. davčnega upravitelja vdova v Ptuju;

gospodična Marija Schmiderer, zasebnica v Mariboru;

gospa Leopoldina Schellander, c. kr. finanč. svetovalca vdova v Celju;

- » Jeanetta pl. Zhuber, c. kr. gozdarsk. svetovalca soproga v Mariboru.

Na Dunaju je prevzela gospa nadvojvodinja Marija Anunciata protektorat ali varstvo nad sodelovanjem katoliških gospá pri pripravah za kongres. Druge nadvojvodinje so izrekle, da so rade pripravljene, stopiti na čelo posameznim gospejnim odsekom za shod.

Predstoječi mnogoudni odbor ima svoje središče v pripravljalnem kongresnem odboru na Dunaju (Wien I., Stephansplatz, 5), in njegove seje se bodo vršile navadno v stolno-mestnem župnišču v Mariboru. Delovanje mu je v poglavitnih potezah načrtano v večkrat omenjenem predlogu 2, a—c.

V pripomoč k pokritju gotovo ne pičlih stroškov za svečanosti evharističnega shoda se naj vrši v nedeljo po prazniku srca Jezusovega, dne 16. junija t. l., po cerkvah darovanje okoli altarja, in darovane doneske naj dušni pastirji nemudoma pošljejo kn. šk. konzistoriju.

In sedaj se obrnem do svojih ljubih škofljanov in prosim vse prav prisrčno za pobožno molitev, da bi bilo bogato blagoslovljeno, kar se bo v znamenitem evharističnem letu zgodilo in izvršilo po vsej občirni škofiji. Pričakujem od tega leta mnogo dobrega in koristnega ter si obetam v Bogu nenavaden razvoj in povzdig pobožnosti do najsvetejšega Zakramenta po razsežni vladi-kovini, v kateri se je z vpeljavo stalnih majhnih

evharističnih shodov, to je večne molitve, započete dne 27. novembra 1904, probudilo izredno delavno evharistično življenje. Vsepovsodi neprenehoma nastajajo nova, umetniški dovršena svetišča z altarjem, kjer se opravlja daritev svete maše, in s tabernakljem za presveti Zakrament. Razen prekrasne, triladijske in dvostolpne Marijine bazilike v Mariboru sem za časa svojega dvajsetletnega škofovanja posvetil še 25 drugih cerkev. In prelepa, tudi triladijska in dvostolpna cerkev v čast lurški Materi božji v Rajhenburgu že željno čaka na svoje slovesno posvečenje.

Pa na božjem blagoslovu sloni vselej in za vsakega vse: in ta blagoslov si izprosimo in pridobimo z molitvijo. Zato prisrčno in najprisrčneje vabim vse Lavantince k marljivi molitvi. V mojem napovednem listu z dne 25. decembra 1911 zaukazani molitvi za srečen uspeh in izid bližnje zakramentalne slovesnosti se lahko pridene naslednja, od Pija X. za evharistično tridnevnicu v osmini praznika presvetega rešnjega Telesa namenjena molitev:

Molimo!

O presladki Jezus, prišel si na ta svet, da obogatiš vse duše z življenjem svoje milosti, ter se jim, da bi mogle to življenje v sebi ohraniti in gojiti, daješ vsak dan v najsvetejšem Zakra-

mentu v zdravilo za njihove bolezni in v podporo v njihovi slabosti. Ponižno te torej prosimo, razlij dobrotljivo na vse svojega Svetega Duha, da bi se tiste duše, ki so morebiti omadežane s smrtnim grehom, vrnile k tebi in zopet prejele življenje milosti, ki so ga izgubile z grehi; tiste pa, ki so po tvoji dobroti s teboj združene, da bi, če le mogoče, pristopile vsak dan k tej nebeški gostiji, da bi si po njej pokrepčane pridobivale zdravilo zoper vsakdanje odpustljive grehe, da bi mogle ohraniti življenje milosti in bi tako vedno bolj očiščene dosegle večno vzveličanje v nebesih! Amen.¹

V dnevih kongresa, 12. 13. in 14. septembra t. l., se naj služi pri vseh župnijskih cerkvah, katerih dušni pastirji se ne bodo udeležili shoda, pred izpostavljenim najsvetejšim Zakramentom sveta maša z dvema blagoslovoma. Na praznik

---

¹ Sveti oče Pij X. so dne 30. maja 1905 podelili vsem vernikom, ki to molitev pobožno molijo, enkrat na dan 300 dni odpustkov in popolni odpustek enkrat v mesecu na katerikoli dan pod navadnimi pogoji, ako to molitev vsak dan molijo ter kakšno cerkev ali očitno kapelo obiščejo. (Julij Lintello D. J., Mladini! Pogostno in vsakdanje sv. obhajilo. V Ljubljani, 1911). — Razne molitve in pobožnosti k Vzveličarju v najsvetejšem Zakramentu se nahajajo v knjižici: Družba vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa in v podporo ubožnih cerkev Lavantinske škofije. Drugi natis. V Mariboru, 1909. Str. 15—81.

presladkega imena Marijinega dne 15. septembra, ko bo shod na Dunaju sklenjen s slovesno procesijo, se naj v vseh cerkvah, kjer je shranjeno presv. rešnje Telo, po rani in po pozni službi božji pred izpostavljenim Najsvetejšim odmolijo litanije presv. srca Jezusovega. Primerno bo, zlasti to nedeljo prirediti skupna sveta obhajila, in kjer bodo razmere dopuščale, tudi procesije z Najsvetejšim. Te izredne slovesnosti naj dušni pastirji v nedeljo poprej, na praznik rojstva Marijinega, vernemu ljudstvu oznanijo s pridižnice ter ga naj povabijo, da se jih udeleži pobožno in v obilnem številu.

Tako pa naj na zgoraj omenjeni dobri namen prav goreče molijo vsi škofljani: duhovniki in redovniki, prebivalci samostanov in posvetni stanovi, tudi otroci, zlasti tisti, ki bodo v tem letu prvikrat pristopili k mizi Gospodovi. Pri vladanju tako velike škofije se vedno opiram in trdno zanašam na molitev vseh škofljanov kot na redno pomoč v svojem apostolskem poklicu. Tudi zdaj zaupam na njo in pričakujem po njej za evharistično svečanost blagoslovljen izid.

Prvi in zadnji dan shoda, 12. in 15. september, sta oba za Avstrijo prav pomenljiva spominska dneva. Dvanajsti september je zgodovinska obletnica, odkar so pred 229 leti krščanske rešilne čete pod poveljstvom poljskega kralja Sobieskega

osvobodile Dunaj in ž njim vse zapadne dežele turškega jarma. Zmagovalci pa so šli v odločilni boj, ko so bili zjutraj dne 12. septembra poprej prejeli iz rok božjega služabnika o. kapucina Marka d' Aviano, gorečega častilca svete evharistije, sveto obhajilo v cerkvi na Kahlenbergu. In na 15. september pride praznik Marijinega imena, katerega je vpeljal papež Inocencij XI. v hvaležni spomin na ponovno osvoboditev Dunaja in na rešitev zapada iz turškega nasilstva.

In tekoče leto 1912 je preznamenito za ves katoliški svet, ker je spominsko leto, da je pred šestnajstimi veki večni Rim gledal celó novi čudež: prikazanje križa, na katerega je paganstvo dotlej še vedno zaničljivo pribijalo kristjane in začetnika krščanstva. Dne 28. oktobra 312 je drevil Maksencij z Janikulskega griča proti cesarju Konstantinu in njegovim četam, ki so taborile onstran reke Tibere. Križ se je bil Konstantinu Velikemu in njegovim vojščakom prikazal že v Galiji, ko se je dan nagibal, z napisom: *In hoc vinces*. V tem boš zmagal. Križ je bil znak imena Kristusovega, in cesar je dal napraviti *lábaram*, novo in slave polno bojno bandero, lesketajoče se zlata in biserov, na vrhu s čudovitim imenopisom, obkroženim z blestečo krono. In svoji lastni čeladi in ščitom svojih bojevnikov je tudi vtisnil to zmagoslavno znamenje.

Maksencij, po številu vojščakov dvakrat močnejši, je bil pred odhodom na bojišče povprašal sibilinske bukve ter je žrtvoval leve, da bi izvedel prihodnost. Odgovorili so mu vedeževalci: Sovražniku Rimskega mesta se bliža poslednji dan. Prerokovanje ni varalo. Maksencij, prevzeten vsled afričanske zmage, je bil odložil v začetku svoje vlade nadeto krinko usmiljenja in prizanesljivosti ter je prihrul v Italijo, je prevrgel tukaj kipe Konštantinove in mu je napovedal vojsko, ko se je ta mudil v Galiji. Konštantin je nagloma prihitel s svojo armado v Rim, pa je napadel pri Milvijskem mostu mnogo močnejšega in ošabnega nasprotnika ter ga je zapodil v beg tako, da je strmoglavil v Tiberu ter z večjim delom svoje vojske utonil v valovih — drugi faraon, drugo ljudstvo Egipčanov.¹

---

¹ Tako imenovano Konštantinovo dvorano Vatikanske palače krasijo znamenite slike iz življenja prvega krščanskega cesarja Konštantina: Prikazanje sv. križa, Konštantinova bitka, krst Konštantina in njegovega sina, podaritev Rimskega mesta. Največji umotvor „Konštantinovo bitko“ je po načrtih Raffaellovih dovršil njegov najdarovitejši učenec Giulio Romano. Umetnik si je izbral trenotek odločilne zmage. Konštantin prodira na bistrem konju črez pobite sovražnike in vihti svojo sulico v Maksencija, ki se s konjem vred potaplja v valovju.

Po zmagi nad smrtnim sovražnikom krščanstva je Konstantin izpred Ulpijeve bazilike na Trajanovem trgu razglasil konec starega paganškega in slovesni začetek novega krščanskega sveta. In na ta čudoviti prizor prevažnega pomena nas spominja letošnje evharistično leto, v katerem hočemo Kralju večne gloriije prirediti, kakor še nikdar prej, sijajno zmagoslavno pot po naših deželah in vhod v naša srca. Naš *láb arum triumphans*, naše zmagovalno bandero bodi presveto rešnje Telo! V tem znamenju bomo zmagali!

Svoj podučni list končam, kakor sem ga pričel, z začetnimi besedami himne, ki jo poje Cerkev na Veliki četrtek, ko se prenaša sveta hostija v zakramentno kapelo:

Poj, o jezik, pesem blago
V čast Telesa rešnjega!
Slavi tudi Kri predrago,
Ki jo dal za greh sveta
Sin Device je Marije,
Kralj vseh ljudstev in Gospod!

V Mariboru, na praznik presvetelega imena Jezusovega, dne 14. januarja 1912.

† **Mihael,**

knezoškof.

Postni pastirski list za leto 1912.

Mihael,

po božji milosti in po božjem usmiljenju knez in škof
Lavantinski,

sporoči mnogočastiti svetni in redovni duhovščini in
vsem drugim vernikom svoje škofije pozdrav, blagoslov
in vse dobro od Boga Očeta in Sina in Svetega Duha.

Ecce, Agnus Dei!

Glejte, Jagnje božje!

(Jan. 1, 36).

V Gospodu ljubljeni škofljani!

Mi stojimo v znamenju in se nahajamo v
službi evharističnega zborovanja, ki
se bo vršilo tekom tega leta v staro-
častitem cesarskem mestu Dunaju od dvanaj-
stega do petnajstega septembra. O pomenu,
primernosti in zlatih sadovih, ki jih od njega
pričakujemo, sem vam vse, kar je potrebno

vedeti, razložil v dveh pastirskih poslanicah z dne 25. decembra 1911 in 14. januarja 1912. Vrhutega pa sem vam še obljubil v napovedi redkega velepraznika, da bom letošnji postni pastirski list popolnoma posvetil evharističnemu Vzveličarju. Tej svoji obljubi se odzovem s tem, da v pričujočem pastirskem listu razpravljam o cerkvenem simbolu ali znamenju, v katerem se nam tako pogosto in tako rad predočuje naš božji Gospod in Vzveličar.

Vsemogočni in predobrotljivi Bog naj obilo blagoslovi po premogočni naši zagovornici, preblaženi Devici Mariji, in na nebeško priprošnjo sv. Paskala Bajlonskega, od Leona XIII. postavljenega variha evharističnih društev, moje početje! Saj hočem pisati in govoriti in delati le v njegovo slavo in v dušno blaginjo moji nadpastirski skrbi izročenih ovčic. O Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas!

V Gospodu ljubljeni verniki!

Ecce, Agnus Dei! Glejte, Jagnje božje! Tako je klical sv. Janez krstnik v Betaniji onkraj Jordana, kjer je krščeval in kjer je videl Jezusa hoditi. Ko pa je Jezus k njemu prišel, da bi se dal krstiti, je predhodnik zaklical: Glejte, Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta! (Jan. 1, 29. 36).

V mnogovrstnih znamenjih in podobah našega božjega Vzveličarja srečujemo že od nekdanj jagnje. Sveti postni čas nas neprenehoma spominja na daritev jagnjeta. In Velika noč ne pomeni nič druga, kakor prav daritev božjega Jagnjeta. V prelepem velikonočnem predglasju nas vabi Cerkev in opominja k posebnemu proslavljenju večnega Boga, cum Pascha nostrum immolatus est Christus. Ipse enim verus est Agnus, qui abstulit peccata mundi. Qui mortem nostram moriendo destruxit et vitam resurgendo reparavit — ker je bilo zaklano naše velikonočno Jagnje, Kristus. Zakaj on je pravo Jagnje, ki je odvzelo grehe sveta, ki je uničilo našo smrt po svojem umrtju in nam je pridobilo življenje po svojem vstajenju.

Na starosivih stenah v katakombah, v teh podzemeljskih pokopališčih prvih kristjanov, nahajamo jagnje raznovrstno in prav pogosto naslikano od rok prvih kristjanov. Ravno isto zazremo v mozaikih in freskah bazilik kot znamenje, v katerem je misel daritvene smrti Kristusove združena z mislijo njegove zmage, naše duševne hrane in našega nasledovanja. V njegovi postavi se kaže krotka in ponižna vdanost, s katero za nas grešnike daruje svojo kri. Semtertam stoji na zelenem griču, in na njegovo povelje pritekajo izpod njegovih nog štiri reke raja, ki pomenijo potoke božjih milosti, katere nam je pridobilo, ali tudi štiri evangelje, po katerih se je slava njegovega poveličanja raznesla na vse štiri strani sveta. Pozneje so ljubeznivemu Jagnjetu še pridejali križ, na katerem veselo in prosto vihra zmagoslavna zastava. V tej pomenljivi podobi se večinoma še dandanes predstavlja, časti in proslavlja.

1. Od greha naših prvih staršev sem je jagnje s človekom v tesni zvezi. Brez jagnjeta bi bil človek zapal pravični jezi božji. Abel je daroval na altarju iz ruševine najlepše jagnje svoje črede, dokler ni bil sam umorjen kakor nedolžno jagnje po morilni roki svojega

brata Kajna in je tako postal jasna predpodoba božjega Jagnjeta, ki je bilo po svojih bratih izdano v smrt in darovano na altarju svetega križa. — A b r a h a m, oče vernikov, je žrtvoval na gori Moriji skrivnostnega ovna, ki je bil zamotan v trnje in čigar kri je pordečila za Izaka postavljeni altar.

Kesneje je Bog razodel glasovitemu vodju izraelskega ljudstva, M o z e s u, pasho ali velikonoč, katero so praznovali z daritvijo jagnjeta in s slovesno večerjo, kjer so zauživali meso velikonočnega jagnjeta. Prva tako znamenita velika noč in vsi poznejši velikonočni prazniki so skozi petnajststo let zadostovali judovskemu ljudstvu. Vendar je bilo to velikonočno jagnje le temna predpodoba, dasi lahko umevno ker naravno znamenje drugega Jagnjeta, čigar daritev je imela biti dragocenejša in mnogo močnejša. „Zakaj vse, kar je Mozes po božjem povelju odredil o daritvi velikonočnega jagnjeta, kaže tja na Kristusa,“ uči papež Leon Veliki v svojem 68. govoru. (Sermo 68).

Izaija, ta evangelist med preroki, je prosil in molil goreče k Bogu: Emitte Agnum, Domine, dominatorem terrae! Pošlji, Gospod, Jagnje, gospodovavca zemlje! (Iz 16, 1). Veliki prerok je prejel milost, da

se je s preroškim pogledom oziral tja v čase Mesija, poslanca božjega, Jagnjeta božjega, in da je pokazal na njegovo potrpežljivo trpljenje z besedami: *Sicut ovis ad occisionem ducetur et quasi agnus coram tondente se obmutescet et non aperiet os suum*. Kakor ovca bo peljan v zaklanje in kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže, in ne bo odprl svojih ust. (Iz. 53, 7).

Katero jagnje je podobno Jagnjetu, ki je po njem Izaija hrepenel in ga naznanjal? Katera velikonočna večerja je enaka gostiji, pri kateri se napovedano Jagnje stavi povabljenim gostom na mizo? Ko so se časi obljubljenega Mesija dopolnili, je hodil ljudoljubni Jezus tam ob Jordanskem obrežju, in sv. Janez, zadnji in največji prerok stare zaveze, je svoje učence in poslušavce na njega opozoril z večno znamenitim klicem: *Ecce, Agnus Dei, ecce, qui tollit peccata mundi!* Glejte, Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta!

V tem trenutku je bil oznanjen resnični in pravi velikonočni praznik. Svet je imel sedaj istinito in popolno Jagnje, imel je skozi štiri tisoč let tako željno pričakovano Jagnje

božje. Prikazalo se je Jagnje, ki je bilo čistejše od tistega, ki ga je odbral pravični Abel, skrivnostnejše ko oven, ki sta ga našla Abraham in Izak na gori Moriji, bolj brezmažno ko vsa jagnjeta, ki so jih Izraelci darovali v Egiptu, v puščavi in v Kanaani.

To je bilo Jagnje, za katero je Izaija prosil, in čigar odrešilne lastnosti je natanko napovedal. Bilo je Jagnje božje, katero je Janez krstnik očitno pozdravljal in poveličeval, zaradi česar ima na cerkvenih podobah pri sebi redno kot znak jagnje, in s trstnega križa, ki ga navadno v roki drži, visi trak z besedami: Ecce, Agnus Dei! Bilo je Jagnje polno krotkosti in potrpežljivosti, ki je prelilo svojo kri za človeške otroke, da so utekli strašnemu meču morilnega angelja. V krvi Jagnjetovi so bili obeljeni. (Apok. 7, 14).

To Jagnje je videl apostol ljubezni, sv. Janez, na križu viseti. In prišli so vojaki in so potrkali obema razbojnikoma, šli pa so spoštovanja polni mimo križa božjega Jagnjeta. Sv. Janez, ki je zraven stal, je videl v tem dopolnitev svetega Pisma in je zapisal v spominu na Mozesovo velikonočno jagnje (II. Moz. 12, 46; IV. Moz. 9, 12) naslednje besede: To

pa se je zgodilo, da se izpolni Pismo: Nobene kosti mu ne strite! (Jan. 19, 36).

To je bilo tisto Jagnje, o katerem je pobožni dvornik etijopske kraljice Kandace, potujoč na vozu po puščavi, glasno bral preroške besede: Kakor ovca je bil peljan v zaklanje, in kakor je jagnje brez glasu pred njim, ki ga striže, tako tudi on ni odprl svojih ust. In glej! Gnan od božjega Duha se pridruži diakon Filip dovzetnemu možu, stopi od njega povabljen na voz, sede k njemu in mu oznanjuje, začeniši s tistimi besedami, veselo poročilo o Jezusu. In ko nadaljujeta pot, prideta do neke vode, in zakladnik reče: Glej, tu je voda! Kaj zadržuje, da me krstiš? In Filip odvrne: Ako veruješ iz vsega srca, se sme zgoditi. On mu odgovori in reče: Verujem, da je Jezus Kristus Sin božji. In mahoma veli voz ustaviti, in oba stopita v vodo, in Filip krsti zakladnika. Ko pa stopita iz vode, vzame Duh Gospodov Filipa, in zakladnik ga ni več videl. Nadaljeval pa je vesel svojo pot. (Dej. ap. 8, 27—39).

Jagnje, na katero je pokazal veliki oznanjevalec pokore sv. Janez kot na Jagnje, ki odjemlje grehe sveta, poznata zlasti tudi pr-

vaka apostolov in veliki apokaliptik ali gledalec božjih skrivnosti na Patmu. Naše velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano, piše apostol sveta, sv. Pavel, v svojem prvem listu Korinčanom (I. Kor. 5, 7); in v listu do Hebrejcev dokazuje slavni apostol moč Kristusove daritve, nas rešiti grehov: Če nam reč kri kozlov in juncev . . . omadežane posveti v telesno očiščenje, koliko bolj bo kri Kristusova, ki je po Svetem Duhu samega sebe brez madeža daroval Bogu, očistila našo vest od mrtvih del, da bomo služili živemu Bogu. (Hebr. 9, 13—14).

In prvi papež, sv. Peter, opominja kristjane k resnično svetemu življenju, ker morajo vedeti, da niso z minljivimi rečmi, z zlatom ali s srebrom, odkupljeni od ničemurnega življenja, ampak z drago krvjo Kristusa, kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta. (I. Petr. 1, 18. 19); saj je tudi judovsko velikonočno jagnje moralo biti brez madeža. (Eks. 12, 5). In v skrivnem razodetju je gledal Janez, ta prerok med evangelisti, večkrat podobo Jagnjeta, ki je bilo zaklano in zavoljo tega vredno, odpreti knjigo s sedmerimi pečati in prejeti

oblast in božestvo, modrost in moč, čast in slavo in hvalo. (Skr. raz. 5, 6. 12).

2. S to Janezovo prisposodobno najsvetejšega Vzveličarja in njegove daritvene smrti smo, ljubi moji, dospeli do druge resnice, ki jo moramo vedeti o jagnjetu. Mogočni govornik, Izaija, je prosil Boga, da bi poslal Jagnje kot gospodovavca sveta. *Emitte Agnum, dominatorem terrae!* Pošlji Jagnje, gospodovavca zemlje! Jagnje nas ni le rešilo večne smrti in nas ne hrani le s svojim mesom za večno življenje, marveč hoče tudi vladati, gospodovati in zapovedovati. Biti hoče kralj. In tako je tudi. Velika noč glasno in neoporečno oznanjuje Jagnjetovo gospodstvo. Ko je Janez v skrivnem razodetju videl, da ni bil nihče vreden spoznan, odpreti knjigo s sedmerimi pečati, in ko je vsled tega silno jokal, mu reče eden izmed štirindvajseterih starejšin: *Ne jokaj! Glej, premagal je lev iz Judovega rodu! Ne fleveris! Ecce, vicit leo de tribu Juda!* (Skr. raz. 5, 5). In to sladko in krepilno tolažbo nam stalno deli Velika noč.

Res, zmagal je lev iz Juda. Pa če je lev, kako še potem jagnje? V ljubezni do greš-

nega človeka, katerega je odrešil s svojo drago krvjo in katerega hrani s svojim mesom, se je hotel Kristus pokazati kot jagnje. Toda Vzveličar je moral kot Bog in človek čez svoje in odrešenega človeštva sovražnike gospodovati; kajti „njemu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji“. (Mat. 28, 18). In ravno v tem je Jezus Kristus lev, kateremu se ne more nič ustavljati, katerega ne more nič premagati in obvladati. Ko je bil s križa snet, je bil podoben zaspalemu levu. Pa kmalu se je uresničilo prerokovanje očaka Jakoba: Mlad lev je Juda; počivaš, ležiš ko lev in kolevinja; kdo ga bo vzdramil? (I. Moz. 49, 9).

Z lastno močjo in oblastjo se je Kristus prebudil na Veliko noč in je šel poveličan iz zaprtega groba. Tako je on na krvavi način umorjeno in častitljivo zopet oživel Jagnje daritve. Za nas je od mrtvih vstali Vzveličar jagnje, lev pa za svoje nasprotnike. Moč in krotkost sta v njem zedinjeni; on je češčeno in zmagoslavno Jagnje. Resnično je in bo resnično, kar Cerkev v pasijonskem času, v velikem tednu in na praznik najdenja svetega križa poje: *Regnavit a ligno Deus! Z lesa vlada Bog!* S tem

pristavkom „a ligno“ berejo psalm 95, 10 Tertulian, Laktancij, sv. Ciprian, sv. Avguštín in večina latinskih cerkvenih očetov po rimskem psalteriju¹.

Čudovito lepo in vzvišeno popisuje sv. evangelist Janez v skrivnem razodenju češčenje in moljenje božjega Jagnjeta od strani nebeščanov. „In padle so četvere živali in štirindvajseteri starejšini pred Jagnje, in vsi so imeli harfe in zlate čaše, polne kadila, kar so molitve svetnikov. In peli so novo pesem, rekoč: Vreden si, o Gospod, vzeti knjigo in odpreti njene pečate, ker si bil umorjen in si nas odkupil Bogu s svojo krvjo iz slehernega rodu in jezika in ljudstva in naroda; in si nas

¹ Primeri Bellarmina, Thalhofferja in Mavra Wolterja o razlagi psalma 95, 10. Staro besedilo se je glasiló: *Commoveatur a facie eius universa terra: dicite in gentibus: Quia Dominus regnavit a ligno*. Zato poje Cerkev v vzvišeni, od sv. Venancija Fortunata zloženi himni:

Impleta sunt, quae concinit

David fidei carmine,

Dicendo nationibus:

Regnavit a ligno Deus.

Zdaj bilo je dopolnjeno,

Kar David peval je zvestó,

Ko ljudstvom je oznanjeval,

Da z lesa Bog bo kraljeval.

storil našemu Bogu v kraljestvo in v duhovnike, in mi bomo kraljevali na zemlji... In sem slišal glas mnogih angeljev okrog prestola in živali in starejšin; in njih število je bilo tisočkrat tisoč. In so klicali z velikim glasom: Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, prejeti oblast in božestvo, modrost in moč, čast in slavo in hvalo! In vse stvari, kar jih je v nebesih in na zemlji in pod zemljo, in kar jih je na morju in kar jih je v njem, vse sem slišal reči: Njemu, ki sedi na prestolu, in Jagnjetu bodi hvala in čast in slava in oblast na veke vekov! In četvere živali so rekle Amen! In štirindvajseteri starejšini so padli na svoja obličja in so molili njega, ki živi na veke vekov.“ (Skr. raz. 5, 8—14).

Nekega dne je Jezus jezdil krotek, sedeč na oslici, na žrebetu podjarmnega živinčeta, kot kralj v Jeruzalemsko mesto. Pa meščani niso marali, da bi on vladal nad njimi. In ko je Pilat rekel judom: Glejte, vaš kralj, so kričali: Proč ž njim, proč! Križaj ga! In ko je na to dejal: Vašega kralja naj križam, odvrnejo višeduhovniki: Mi nimamo kralja. Nato so ga prijeli vojaki, ga bičali, so spletli krono iz trnja in mu jo

posadili na glavo, ter so mu ogrnili škrlatast plašč. In so pristopili k njemu, govoreči: Ave, rex Iudaeorum! Pozdravljen, kralj judov! In so ga peljali s križem obloženega na kraj, ki se imenuje mesto mrtvaških glav ali Golgota. Tam so križali njega in ž njim vred dva razbojnika. In višeduhovniki s pismarji in starejšini so ga zasramovali, rekoč: Če je kralj izraelski, naj stopi s križa! Tudi eden izmed obeh razbojnikov ga je preklinjal, rekoč: Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama! Pilat pa je hebrejski, grški in latinski sestavil napis in ga je pritrdil na križ nad njegovo glavo. Bilo pa je pisano: Jezus Nazareški, kralj judov! Rekli pa so višeduhovniki Pilatu: Nikar ne piši: Kralj judov, ampak da je rekel: Kralj judov sem. Pilat pa je odgovoril: Kar sem pisal, sem pisal! S tem napisom je dal deželni oblastnik, ne da bi bil slutil, Vzveličarju pravi naslov. Zares! Regnavit a ligno Deus. Z lesa vlada Bog.

Mi pa, preljubljeni, se ne bomo pridružili tem zaslepljenim in tvrdovratnim judom, ampak dobrosrčnemu ljudstvu, ki je sledilo za Jezusom v puščavo, ga spremljalo na goro, in ko je bilo na čudežni način nasičeno s petimi ječmenovimi kruhi in z dvema ribama, ga je

hotelo narediti za kralja, navdušeno kliče: On je resnično prerok, ki ima priti na svet. (Jan. 6, 2—14). Po vzgledu teh hvaležnih Izraelcev dajmo se tudi mi voljno vladati in voditi od njega, ki nas hrani in krepča z nebeškim kruhom, s svojim telesom in s svojo krvjo. Njemu, evharističnemu Bogu-kralju se hočemo zlasti v tem milosti polnem letu klanjati v neomahljivi zvestobi in ljubezni. Neprenehoma naj letos doni tja po vsej škofiji in naj odmeva od vseh strani vabilo svete Cerkve k jutrnjicam praznika presvetega rešnjega Telesa: Christum regem adoremus dominantem gentibus: Qui se manducantibus dat spiritus pinguedinem! Kristus kralja molimo, gospodovavca ljudstev: ki daje uživajočim ga Duha obilnost!

3. Zadnje te besede, predragi v Gospodu, nas vodijo k tretji resnici o jagnjetu, k resnici namreč, da pomeni jagnje Jezusa v zakramentu presvetega rešnjega Telesa, in da nam ga predstavlja kot našo dušno hrano v svetem obhajilu. Saj ponavlja sveta Cerkev, ko deli sveto obhajilo, zmeraj besede predhodnika Gospodovega, ki je pripravljaj srca svojih poslušalcev na prihod Jezusov, rekoč: Glejte, Jagnje božje, glejte, ki odjemlje grehe sveta!

Kafarnaum ob Genezareškem jezeru, Gospodu najbolj priljubljeno mesto, je bil tisti srečni kraj, kjer je Kristus obljubil evharestično gostijo. V tamkajšnji shodnici, obkrožen od apostolov, je govoril Jezus zbranim judom upapolne besede: „Jaz sem živi kruh, ki sem prišel z nebes. Če kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta . . . Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed, in moja kri je res pijača. Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem. Kakor je mene poslal živi Oče, in jaz živim zavoljo Očeta, tako bo tudi tisti, ki mene jé, živel zavoljo mene. To je kruh, ki je prišel z nebes; ne kakor so vaši očetje jedli mano in so pomrli; kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.“ (Jan. 6, 51. 52. 55—59).

S temi jasnimi besedami dano obljubo je nebeški Vzveličar izpolnil pri zadnji večerji. Obednica na Sionski gori je večnega spomina vredni kraj upostavitve presvetega rešnjega Telesa. Ko je bilo zaužito predpodobno jagnje in je bila končana velikonočna večerja (Luk. 22, 20), „je vzel Jezus kruh in ga je po-

svetil in razlomil ter dal učencem, in je rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo! In je vzel kelih, je zahvalil in jim dal, rekoč: Pijte iz njega vsi, zakaj to je moja kri nove zaveze, ki bo prelita za mnoge v odpuščenje grehov!“ (Mat. 26, 26—28).

S tem je na mesto predpodobnega in znamenstvenega velikonočnega jagnjeta stopilo evharistično velikonočno Jagnje. Starozakonsko velikonočno jagnje so smeli zauživati le tisti, ki so po obrezi pripadali izraelskemu ljudstvu in so bili postavno čisti. Novozakonsko velikonočno Jagnje morejo zauživati le po zakramentu svetega krsta očiščeni in posvečeni, zvesti udje svete katoliške Cerkve. Imamo altar, piše sv. Pavel Hebrejcem, od katerega ne smejo jesti tisti, ki služijo šatoru. (Hebr. 13, 10). In kristjane v Korintu tolaži, rekoč: Ali oprani ste, ali posvečeni ste, ali opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga. (I. Kor. 6, 11).

Starozakonsko velikonočno jagnje so zauživali z opresnim kruhom in z bridkimi zelišči; kristjani pa bi naj prejeli evharistično Jagnje s spokornim in z očiščenim srcem. Zato opominja sv. Pavel Korinčane: Postrgajte stari

kvas, da bote novo testo, kakor ste opresni; zakaj naše velikonočno Jagnje, Kristus, je darovano. Obhajajmo torej Veliko noč ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, marveč v opresnih kruhkih čistosti in resnice! (I. Kor. 5, 7. 8). — Z zauživanjem velikonočnega jagnjeta so se Izraelci združili z Bogom, ki jih je z mogočno roko peljal iz Egipta in vodil v obljubljeni deželo. V svetem obhajilu se zedinimo z Jezusom, ki nas zagotavlja: Kdor jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem (Jan. 6, 57), in ki nas krepča z nebeško mano na potovanju skozi puščavo tega življenja v obljubljeni deželo nebeško.

Izraelci so jedli velikonočno jagnje prepasani čez ledja, z obutali na nogah in s popotno palico v roki, popolnoma pripravljene za odhod iz egiptovske sužnosti. Mi pa moramo evharistično Jagnje božje prejemati tako pripravljene, kakor da bi morali še tisti dan umreti. Saj nas opominja Vzveličar sam: Vaše ledje bodi opasano . . in vi bodite podobni ljudem, ki pričakujejo svojega gospoda, kedaj se bo vrnil iz ženitnine, da mu, kadar pride in potrka, takoj odpró. (Luk. 12, 35. 36).

Tudi s trdnim zaupanjem in z živo vero moramo prejemati sveto obhajilo, kakor nam sv. Pavel veleva: State ergo, stojte torej, opasani okoli ledja z resnico, obuti na nogah za oznanjevanje evangelja miru; primite ščit vere in vzemite čelado vzveličanja! (Efež. 6, 14 nsl).

4. Po doslej povedanem pomenja jagnje božjega Vzveličarja kot našo rešnjo daritev, kot našega Gospoda in kot našo dušno hrano. Jagnje zaznamenuje in pomeni slednjič tudi Kristusove odrešence, zlasti apostole in potem vernike sploh. Božji učenik je govoril ponovno v svojih prilikah o jagnjetu in je označil s tem svoje vernike, svojo čredo. Svoje zveste spremljevalce imenuje svoja jagnjeta in svoje ovce. Pošlje jih kakor ovce med volkove. (Mat. 10, 16). Tam na obrežju Tiberijskega jezera je velel Jezus Petru, ko ga je bil ta zagotovil svoje odkritosrčne ljubezni: Pasi moja jagnjeta! In rekel mu je drugič: Pasi moja jagnjeta! In k tretjemu mu je naročil: Pasi moje ovce! (Jan. 21, 15—17).

Jagnjeta najprej in potem ovce je izročil Jezus Simonu Petru, ker ga je postavil za pastirja vseh pastirjev, mu poveril nadvlado čez

vso Cerkev. Peter je postal pastir jagnjet in ovc, otrok in staršev, podložnikov in predstojnikov.

Semkaj spada tudi čudovito mila prilika o dobrem pastirju, ki nam jo pripoveduje sv. Janez (Jan. 10, 1—6), in ganljiva zgodba o izgubljeni in zopet najdeni ovci, ki nam jo poročata sveta evangelista Matevž (Mat. 18, 12—14) in Lukež (Luk. 15, 3—7). Vzveličar sam je dobri pastir, ki pozna svoja jagnjeta in svoje ovčice in dá za nje svoje življenje. On je pastir in škof naših duš, h kateremu smo se mi, blodeče ovce, izpreobrnili (I. Petr. 2, 25); on je princeps pastorum, knez pastirjev, od katerega bi naj prejeli nevenljivi venec slave. (I. Petr. 5, 4). On je pastor magnus, veliki pastir, ki je s svojo krvjo in smrtjo in s svojim vstajenjem sklenil in potrdil novo zavezo. (Hebr. 13, 20).

Kristusovi verniki so torej pred vsem od dobrega božjega pastirja odkupljene in odrešene ovčice in jagnjeta, ki jih on vodi in hrani. Zaradi tega bi se ga naj zvesto in neomahljivo oklenile, se po njegovem nauku ravnale; neprehoma naj bi se dale hraniti in nasičevati z njegovim kruhom in z njegovim mlekom, z njegovim evharističnim telesom in z njegovo predragoceno krvjo.

Ako dobro premislimo to, kar je bilo do sedaj povedano o jagnjetu, potem se nam bodo popolnoma zjasnile razne podobe, v katerih se božji Vzveličar simbolično ali prisposodobno predstavlja kot jagnje, katero so krščanski umetniki od prvih časov sem do današnjega dne imeli za najbolj priljubljen predmet svoji umetnosti.

Tako nam predstavlja n. pr. neka od starinoslovca Armellinija v spalnici sv. Tekle najdena slika očaka Abrahama, ki kaže svojemu sinu Izaku božje Jagnje, stoječe na bregu. — Na svetovnoznanem nagrobnem kamnu Junija Bassa v Vatikanu so v podobi jagnjeta uprizorjeni razni dogodki in čudeži iz življenja Gospodovega; tako na primer: Jagnje (Janez) krsti Jagnje (Jezusa), Jagnje pomnoži kruhe, Jagnje obudi Lazarja.¹ V baziliki sv. Petronile so našli ostanke neke slike, ki kaže Jagnje ob vznožju križa, brezdvomno podoba božje daritve na Golgoti, in ob njegovih prsih goloba z oljično vejico v kljunu, kar pomeni krščansko dušo, uživajočo rajski mir. — Na nekem kamnu v katakombah sv. Kalista stoji pod okrvavljenim križem belo

¹ Anton de Waal, *Der Sarkophag des Junius Bassus in den Grotten von St. Peter. Rom, 1900. Str. 65—77*

Jagnje, in na križevi prečnici sedi golob z večlistno oljično mladiko.

Mnogoštevilne so tudi podobe, na katerih ima jagnje eno ali drugo evharistično znamenje. V katakombah sv. Domitile se nahaja jagnje, ki nosi na pastirski palici mlečno posodo, in v katakombah sv. Petra in Marcelina stoji omenjena posoda, mlečna vedrica, v sredi svetlih žarkov, na hrbtu jagnjeta, ki ima poleg sebe palmove veje. Starinoslovci vidijo v tem evharističen pomen, kakor so sploh simbol mleka umevali v tem zmislu. Sv. Pavel piše Korinčanom, da jim je dal kakor nedoraslim mleka piti, in ne trdne jedi (I. Kor. 3, 1. 2), in da, kdor pase čredo, tudi je od mleka črede. (I. Kor. 9, 7). In Hebrejci so postali mleka potrebni in ne trdne hrane. Slednji namreč, kdor dobiva mleko, je nevešč v nauku o pravičnosti; zakaj otrok je še. (Hebr. 5, 12. 13). In sv. Peter opominja vernike, naj kakor novorojeni otroci hrepnijo po duhovnem, neskvarjenem mleku, da bodo po njem rastle v vzveličanje, če so le že pokusili, kako sladek je Gospod (I. Petr. 2, 2. 3). Vrhutega je Izaija prerokoval, da bo Sin Device užival sirovo maslo in strd (Iz. 7, 15), in da bodo njegovi služabniki imeli

priložnost, brez denarja in celo zastonj si kupovati vina in mleka (Iz. 55, 1).

Po teh navedkih je bilo nekaj naravnega, sprejeti mleko za simbol presvetega rešnjega Telesa. Cerkveni očetje pogosto obračajo besede Visoke pesmi: Prišel sem na svoj vrt, pil sem svoje vino s svojim mlekom (Vis. pes. 5, 1), na presveto rešnje Telo. Klement Aleksandrijski imenuje Dete, to je, telo Kristusovo v najsvetejšem Zakramentu naravnost m l e k o. (Paedag. 1, 6). Jasnejši še nam postane pomen te podobe po prikazni v nebesa zamaknjene sv. Perpétue v ječi, kakor jo je sama opisala z naslednjimi besedami: „Videla sem neizmeren vrt in sredi vrta častitljivo postavbo starčka v pastirski obleki, ki je molzel ovce. Vzdignil je glavo, me pogledal in rekel: Lepo je od tebe, moja hči, da si prišla semkaj. In me je poklical k sebi in mi dal piti troho sesedenega mleka, ki ga je bil namolzel. Jaz sem jo sprejela s sklenjenimi rokami in zaužila. In vsi okoli stoječi so zaklicali Amen! Vsled odmeva svojega glasu sem se prebudila in sem še čutila, ne morem izreči, kakšno sladkobo v ustih“¹. Ta podelitev sesedenega

¹ Leopold Fonck S. J., Die Parabeln des Herrn im Evangelium. Innsbruck, 1904. Str. 860.

mleka se je vršila na isti način, kakor so v stari Cerkvi delili sveto obhajilo, in tako se sme namolzeno mleko nedvomno razlagati kot kruh močnih, kot jed, s katero je Habakuk pokrepčal Daniela v levnjaku; kot kruh, čigar užitek je krepčal Elija štirideset dni na potu do hriba Horeba. Tako je torej jagnje z mlečno posodo povsem podobno ribi s krušnjakom na hrbtu, ki v prvotni Cerkvi vedno pomenja evharističnega Vzveličarja.

Podoba dobrega pastirja je bila v starokrščanski umetnosti kaj priljubljena in navadna. Na katakombnih slikarijah, na sarkofagih ali krstah in pri drugih kiparskih proizvodih ne zazremo nobene podobe tako pogosto. Najstarejše podobe nam kažejo dobrega pastirja, kako nese najdeno ovco na svojih ramah nazaj k čredi, ali pa ima na hrbtu mlado jagnje v svojem plašču, čigar konci so zvezani na prsih. Mnogoštevilni so prizori, v katerih prihajajo jagnjeta in ovce na raznovrstni način s Kristusom v zvezo; sedaj vidimo nekatere pri nogah Vzveličarjevih, ki stoji med Petrom in Pavlom ali v sredini apostolov; sedaj stopi na Gospodovo mesto Jagnje, stoječe na bregu, ali križ ali monogram Kristusov, med tem ko stoje na obeh straneh jagnjeta, ali pa se od

desnice in levice bližajo, tuptam tudi prihajajo iz simboličnih mest, Jeruzalema in Betlehema, kakor se to vidi na mozaiku v apsidi ali na steni za altarjem cerkve sv. Kozma in Damijana v Rimu. Ovca na ramah dobrega pastirja pomenja pač pred vsem z Bogom spravljenega grešnika; pomeni pa tudi dušo umrlega, katero pridruži Vzveličar množini izvoljenih. Od tretjega stoletja sem se prikazuje druga vrsta podob dobrega pastirja. On ne nosi več ovce na ramah, ampak stoji ali sedi in pase čredo, jo brani pred sovražniki in jo varuje volkov in druge divjadi.

5. Po teh kratkih opazkah o starokrščanskih podobah dobrega pastirja se vrnimo nazaj k premišljevanju starodavnih slik, ki predstavljajo jagnje. Ko se je bil tristoletni strahoviti boj paganstva s krščansko vero, v katerem so bili prelitni potoki nedolžne krvi in so se Jezusovi verniki skrivali po katakombah, končal s slavno zmago krščanstva, so smeli kristjani očitno spoznavati svojo vero, obhajati službo božjo in oznanjevati strmečemu svetu vzvišene skrivnosti svete vere, katere so si poprej upali predstavljati le v simbolih ali v skrivnostnih slikah. Toda priljubljeni simbol jagnjeta so obdržali tudi v poznejših stoletjih.

V prvih časih krščanstva je podoba jagnjeta v zvezi z mlečno posodo ali s pastirsko palico, kakor je bilo to primerno nauku, ki so ga skrivali pred neverniki. V poznejših vekih se slika s križem, s kelihom, z altarcem ali z apokaliptično knjigo s sedmerimi pečati, kar jasno kaže na krvavo daritev na križu in na evharistično daritev svete maše. Tako nahajamo v cerkvenih slikah Jagnje, ležeče na križu ob knjigi s sedmerimi pečati. Iz njegove srčne rane pritekata kri in voda. Glavo obdaje žar v podobi križa, kakor ga rabijo umetniki, da označujejo božje osebe; torej pomeni tukaj žar božanstvo božjega Jagnjeta.

Na neki pateni iz šestega veka leži daritveno Jagnje na altarcu, ki stoji ob vznožju križa; pod prečnicama stojita A in Ω — alfa in omega, to je začetna in končna pismenka grške abecede, kot simbol Jezusa Kristusa, ki je začetek in konec. Nad vse jasen je pomen Jagnjeta, ki se upodablja stoječe na knjigi s sedmerimi pečati, in iz njegove odprte prsne rane teče kri v kelih. Čudovito lepa je neka mozaik-podoba iz šestega stoletja. Jagnje stoji na prestolu v senci križa, obsvetljeno z žarki pomenljivega sijaja. Iz odprte prsne strani teče kri v kelih in lije izpod keliha kot kri

stranske rane, kakor teče tudi iz jagnjetovih nog kot kri iz štirih ostalih ran Križanega, ter se tako razliva v peterih rekah preko zemlje. Druga slična podoba nam kaže Jagnje na altarju, ki stoji ob vznožju križa, ležeče kakor mrtvo, in iz njegove smrtne rane teče kri na zemljo. Na teh dveh podobah so pač izražene besede božjega Jagnjeta: To je moja kri, ki bo za mnoge prelita. (Mat. 26, 28). Zares! Odkar je Jezus izgovoril te besede, teče neprenehoma kri iz njegovih ran kot daritev v spravo, zadoščenje in opravičenje vseh ljudi vseh narodov in krajev.

Jagnje je pripadalo in še pripada zaradi svojega globokega pomena k najnavadnejšim in najbolj priljubljenim cerkvenim okraskom, zlasti pri altarjih. Jagnje blešči na antependijih in tabernakljih, ali stoji nad tabernakljem, ali diči cerkvene stene, krasi cerkvene zastave, purifikatorije in druga cerkvena oblačila ter oživlja raznovrstno cerkveno opravo. Kadar pomeni jagnje božjega Vzveličarja, tedaj nosi vselej žar v podobi križa, kar je krščanska umetnost pridevala in še prideva le trem božjim osebam.

Najimenitnejša jagnjetova podoba kot altarna slika je delo bratov Huberta in Janeza

van Eyck in sluje po svetu pod imenom češčenje Jagnjeta; nahaja se na glavnem altarju stolne cerkve sv. Bavona v belgijskem mestu Gent. Napraviti sta dala zalo podobo Jodok Vijt in njegova žena, in dovršena je bila leta 1432. Jagnje stoji na altarju in pretaka iz odprte srčne strani svojo rešnjo kri v prednjim stoječi kelih, od desne in od leve strani pa ga obkrožujejo klanjajoči se mu štirinajsteri angelji z orodjem trpljenja. Izpod altarja izvira studenec v sedmerih potokih, podoba svetih zakramentov, studencev žive vode, ki teče v večno življenje. Na obeh straneh se vrsté skupine apostolov in papežev, škofov in duhovnikov, prerokov in pravičnih stare zaveze, kraljev in knezov in neštevilnega ljudstva, da molijo Jagnje in uživajo sadove njegove daritve.

Slavni slikar, Jožef vitez Führich, je na svoji glasoviti sliki paganska in krščanska Roma nasproti grabljivi volkulji, znamenju rimskega mesta, postavil podobo Jagnjeta, ki se je darovalo za svet in čigar kri je za vse čase očiščevalni in posvečevalni studenec človeštva.¹

¹ P. Albert Kuhn O. S. B., Roma. Die Denkmale des christlichen und heidnischen Rom. Mit 690 Illustrationen. Einsiedeln, 1877. Str. 376, 416 in 417.

Jagnje se prideva tudi nekaterim svetnikom kot znamenje in pomenja njihove čednosti kakor nedolžnost, ljubeznivost, čistost, krotkost, pokornost, požrtvovalnost. Tako drži nedolžni Abel, čigar daritev omenja sveta Cerkev v kánonu ali tihi maši obenem z Abrahamovo in Melkizedekovo daritvijo, na rokah jagnje. — Starozakonska čista Suzana se slika kot jagnje, stoječe med volkom in lisjakom, ki pomenita znana dva pohotna starca. Tako namreč je na presno slikana v Cimitero di Pretestato, v grobišču sv. Pretestata, kar dokazuje napis. Iz te podobe, jagnje med volkom in lisjakom, je posamezni kristjan mogel brati za se važno resnico, zajemati pa tudi tolažljivo zaupanje v Boga.

Nadalje se slika srečni oče še srečnejšega otroka, preblazene device Marije, sv. Joahim, s pastirsko palico in z jagnjetom na rokah, ker je od svoje črede nesel jagnje v Jeruzalem, da bi ga žrtvoval ter si izprosil blagoslova za zarod. Največji, rojen od žene, sv. Janez krstnik, ki ga verniki vsled njegovega brezmadežnega rojstva in vednega devištva, vsled njegove čudovite ponižnosti in izrednega zatajevanja samega sebe splošno in neizmerno častijo, se, kakor smo že zgoraj omenili, kaj rad obrazuje z jagnjetom

v raznovrstni staji, ker je pokazal na Mesija kot Jagnje božje. Enkrat se predstavlja Janez z Jagnjetom na desni roki, in čez njega visi pisni zvitek. Drugokrat drži na stegnjeni roki knjigo, na kateri leži Jagnje s križem. Tretjokrat se obrazuje oblečen v kratko suktnjo iz velblodje dlake, ogrnjen s plaščem, in z Jagnjetom na roki.

Slavna, iz plemenite rimske rodovine rojena devica in mučenica, sv. Neža, katere god praznuje sv. Cerkev vsako leto dne 21. in 28. januarja, se obrazuje tudi z jagnjetom in sicer ali zavoljo podobnosti imena (Agnes—agnus) ali zavoljo svoje nedolžnosti ali pa zaradi tega, ker se je svojim od žalosti potrtem staršem osem dni po svoji smrti prikazala sredi množice devic s snežnobelim jagnjetom pri sebi. Kot mučenica navadno drži palmovo vejo, tupatam knjigo ali puščico ali meč v roki ali ima krvni obroček okrog vratu. Drugokrat se predstavlja s palmovo vejo v levici in z jagnjetom, ki se po njej na kvišku vzpenja; zopet drugokrat je njeno lice obrnjeno proti nebu, od koder prihaja angelj s palmovo vejico, medtem ko boža drug angelj jagnje pri njenih nogah; na mnogih drugih podobah drži jagnje na roki ali pa je jagnje pri njenih nogah, medtem ko

gleda devica proti nebu. Znamenito je tudi to, da se v prelepi, njej posvečeni cerkvi, katero je Konštantin Veliki v Rimu postavil, vsako leto 21. januarja blagoslovijo jagnjeta, iz čijih volne se izdelujejo paliji, izrazi nadškofovske oblasti.

Njena sorodnica po imenu, sv. opatica Neža Montepulčanska († 20. aprila 1317), se zaradi svoje nedolžnosti in pobožnosti slika tudi z jagnjetom, potem s knjigo in z lilijo, tuptam tudi z novci pri nogah, v znamenje, da je zaničevala pozemeljsko bogastvo. — Sv. Koluta, ki je vpeljala v red sv. Klare zopet prejšnjo ostrost in je umrla v Gentu 1447, se navadno upodablja z jagnjetom in s škrjančkom, ker sta jo te ljubeznivi živalici radi spremljali. — Sv. Humilita, opatica Valombrozanskih redovnic († 22. maja 1310), se slika z jagnjetovo runo nad pajčolanom, ker se je tako nosila kot samostanska prednica v Florenciji. — Sv. puščavnik Abraham, sovrstnik sv. Efrema, se predstavlja oblečen v jagnjetovo kožo, sv. Pahomij, prvak puščavnikov, pa v obleki brez rokavov, ki je napravljena iz runa.

Naposled še imenujem dva velika svetnika, ki se upodabljata pogosto z jagnjetom. Prvi je sv. Andrej Corsini, ki je umrl 16. januarja 1373 kot škof Fiezolski. Njegova mati je

imela v sanjah prikazen, da je porodila volka ki se bo pri vratih karmeličanskega samostana izpremenil v jagnje. Zato je posvetila otroka preblaženi devici Mariji in ga je skrbno vzgajala v pobožnosti. Svetnik nosi na podobi škofovska ali tudi redovniška oblačila s pastirsko palico v roki, in pri njegovih nogah ležita volk in jagnje.

Drugi svetnik je Seraf Asiški, sloviti obnovitelj krščanskega življenja, sv. Frančišek, ki ga tupatam tudi obrazujejo z jagnjetom. Takšen kip krasi n. pr. pridižniško streho v veličastni župnijski cerkvi sv. Trojice v Slovenskih goricah. Sv. redovnik stoji na slemenu in pri nogah mu stoji jagnje, ki se milo ozira kvišku v svojega svetega ovčarja in mu gleda v obraz.

Pri glavnih vratih iste cerkve stoji na epistolski strani nad vhomom na kor v zidni duplini kip dobrega pastirja, njemu ob strani je videti več ovc; za drevesom se skriva zlodej ter ščuva na nje zadaj prežečega volka.

V Gospodu ljubljeni škofljani!

resnici ganljivo in izpodbudno je brati, kako je sv. Frančišek ravnal s narodo. Vse mu je bilo brat in sestra, živo in neživo bitje. Posebej je ljubil tiste stvari, ki so ga po svojih lastnostih spominjale Kristusa, tako jagnje, ki mu je budilo spomin na potrpežljivost in krotkost njegovega ljubljenega Gospoda in Vzveličarja. Ako je srečal jagnjeta, jih je pozdravil, pa tudi ona so mu hitela naproti in so venomer zvesto gledala v njega.

Ko se je nekega dne bližal s svojim sobratom Pavlom, provincialom pokrajine Ankonske, mestu Ozimu, je zagledal na paši čredo koz in kozlov in med njimi snežnobelo jagnje.¹ Frančišek je postal in rekel svojemu spremljevalcu: Ne morem pogledati jagnjeta, da bi se ne spomnil Kristusa, ki je odvezel grehe sveta. Glej, kako brezskrbno in mirno se pase med kozli! Povem ti, tako ponižno se

¹ Seraphici Doctoris s. Bonaventurae Legendae duae de vita s. Francisci Seraphici editae a PP. collegii s. Bonaventurae. Ad Claras Aquas, 1898. Str. 84 nsl. — P. Bernhard Christen von Andermatt, Generalminister des ganzen Kapuziner-Ordens. Das Leben des hl. Franciscus von Assisi. Innsbruck, 1889. Str. 292 nsl.

je vedel naš Gospod Jezus Kristus med farizeji in višeduhovniki. Poglej, kako se dá blago jagnje odrivati od boljše paše, ne da bi se branilo; če bi ga gnali v mesnico, bi ne odprlo ust. Bojim se, da se bo to kmalu ž njim zgodilo. Prosim te, moj sin, zaradi ljubezni Kristusove, rešiva to jagnje, plačajva kupnino zanj in odpeljiva ga izmed teh kozlov!

Ko sta govorila o odkupnini, je prišel po tisti poti neki kupec, in ko je slišal njuno željo, je plačal zahtevano ceno za jagnje, katero je potem Frančišek peljal s seboj v Ozimo. Medpotoma je rekel Pavlu: Ali ni to jagnje, vzeto izmed kozlov, podobno nedolžnemu človeku, ki živi med grešniki? Če se ga nihče ne usmili in ga ne reši, se izpridi med njimi in se večno pogubi. Ne ustrašimo se zatorej nobenih težav in stroškov, kadar gre za to, da rešimo duše iz zank hudega duha in iz mrež zapeljivega sveta. Pojdimo kakor Vzveličar v puščavo za izgubljenimi ovčami, preiščimo vse ceste in kote, prehodimo vse jame in prepade; vabimo jih k sebi s prijaznimi besedami in poslušajmo, kje nas kličejo na pomoč; in potem hitimo k njim, naložimo jih na rame in vzemimo jih na roke in nesimo jih z veseljem k Nadpastirju, k Jezusu Kristusu!

V Ozimu je prepustil Frančišek odkupljeno jagnje skrbi pobožnih redovnic samostana sv. Severina. „To jagnje vam bodi ljubo in drago“, tako jim je govoril, „skrbite pridno zanj in bodite nedolžne, čiste, krotke in ponižne, kakor je ta nežna stvar božja!“ Bogoljubne redovnice so z veseljem sprejele ljubeznivo jagnje, pa so ga zvesto čuvale in marljivo krmile. Spominjale so se zlatih in pomenljivih naukov sv. redovnika in so se tudi po njih ravnale. Ko so dobile od jagnjeta zadosti volne, so napravile iz nje oblačilo in ga poslale sv. Frančišku, ki je dar z veseljem sprejel in pri tej priložnosti povedal dogodek tudi svojim bratom. „Glejte, ljubi otroci“, je še navsezadnje pristavil, „tako prejme vsako dobro delo svoje plačilo, dostikrat že na tem svetu, gotovo pa v večnosti. O kakšno veselje bomo čutili, ko bomo na desnici večnega sodnika zagledali jagnjeta, ki smo jih kedaj iskali v puščavi in jih rešili iz rok tolovajev in iz žrela grabljivih volkov, pa smo jih pripeljali nazaj k čredi ter izročili skrbnemu pastirju! Kako se nam bodo tedaj zahvaljevale ter se z nami veselile in Boga hvalile celo večnost!“

Po teh prelepih naukih in po vzvišenem vzgledu serafinskega svetnika asiškega hočemo

tudi mi, dragi Lavantinci, zvesto uravnati svoje dejanje in nehanje, svoje mišljenje in življenje. Pred vsem pa hočemo in moramo **mi**, duhovniki Gospodovi, ki tolikrat poveličujemo v gloriji pri sveti maši božje Jagnje, Sina večnega Očeta; **mi**, ki dan za dnevom nosimo božje Jagnje v svojih rokah in ga povzdigujemo k češčanju; **mi**, ki s pripognjeno glavo in s trikratnim trkanjem na prsi k njemu molimo za usmiljenje in mir živim ter ga prosimo za mir od trpljenja in za večni pokoj v nebesih mrtvim; **mi**, ki k njemu kličemo ob koncu litanij, da bi nam Gospod prizanesel, nas uslišal in se nas usmilil; **mi**, oskrbniki in delivci božjih skrivnosti, rečem, smo dolžni in moramo pred vsem po vzoru svetih apostolov zvesto in voljno slediti za božjim Jagnjetom ter voditi in izpodbujati svoje ovčice k stanovitnemu nasledovanju.

Od kneza pastirjev nam izročeno čredo vernikov moramo, kakor nas opominja prvak apostolov sv. Peter (I. Petr. 5, 2—4), skrbno čuvati in pasti ter ji svetiti po potih z lepim vzgledom lastnega življenja, ker potem bomo prejeli od božjega Nadpastirja nevenljivi venec. Zaslužili si bomo, ko bo prišel Sin človekov v svojem veličastvu in vsi angelji ž njim in se

bo vsedel na prestol svojega veličastva in bo ločil vse narode enega od drugega, kakor loči pastir ovce od kozlov; ovce bo postavil na desnico, kozle na levico — takrat, rečem, si bomo zaslužili, ob prihodu dobrega pastirja, da bomo postavljeni s svojimi ovčicami na desnico in da bomo slišali od kralja sodnikov vzveličavno sodbo: Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta! (Mat. 25, 31—34). Tako se nam bo srečno izpolnilo, za kar prosimo dan na dan, ko si oblačimo mašno albo: Belega me stori, o Gospod, in očisti moje srce, da bom — in sanguine Agni dealbatus, v krvi Jagnjetovi opran — užival večno veselje!

Kakor so dolžni dušni pastirji, enako so zavezani tudi krščanski starši, učitelji in vzgojitelji neutrudno skrbeti za svoja nedolžna jagnjeta, za otroke in gojence, odvracati od njih volkove v ovčjih oblačilih, tatove in razbojnike (Jan. 10, 8), da ne bodo v svoji preprostosti zapeljani, marveč da bodo ostali za vselej dobre ovčice črede Kristusove. Od nekdanj sem blagoslavljaljo rimski papeži ob določenih letih na belo nedeljo, med slovesno sveto mašo, po odpetem Agnus Dei, voščene

svetinje, ki se zavoljo vtisnjene podobe božjega Jagnjeta imenujejo Agnus Dei. Te zakramentalije delijo vernikom in tudi cerkvam, da jih spoštljivo shranjujejo. Nekdaj so dajali takšne blagoslovljene podobe krščencem, katekere so v prvih časih Cerkve imenovali agni ali agnelli, to je jagnjeta ali jagnjiče, primerjajoč jih Kristusu božjemu Jagnjetu, na pot v življenje v vedni spomin na prejeto milost svetega krsta in v stalni opomin, da naj ohranijo neomadežano krstno nedolžnost.

V knjigi Pregovorov beremo, da grešniki mlade ljudi, kakor brezskrbno in razposajeno jagnje, agnus lasciviens, zapletajo v zanke in jih vklepajo v železje. (Preg. 7, 22). In modri Siracid pravi: Kakor se ne druží volk z jagnjetom, tako tudi grešnik ne s pravičnim. (Sir. 13, 21). Zategadelj se morate vi, krščanski mladeniči in krščanske mladenke, skrbno ogibati hudobnih ljudi, ki ne mislijo z vami pošteno občevati, se morate varovati volkov v ovčjih oblačilih in zvitih lisjakov, da vas ne bodo ujeli in pogubili. O Davidu beremo v knjigi Sirahovi: Z levi se je igral v svoji mladosti kakor z jagnjeti in z medvedi kakor z mladimi ovcami. (Sir. 47, 3). Res, v zvezi z božjim Jagnjetom se morate vojsko-

vati zoper sovražnike, in Jagnje bo zmagalo, ker je Gospod gospodov in Kralj kraljev, in kateri so ž njim, tisti so poklicani, izvoljeni in verni. (Skr. razod. 17, 14). Če se bote hrabro vojskovali in si ohranili nedolžnost, bote pridruženi deviški množici sto štiriinštirideset tisočerih, katere je sv. Janez videl v nebesih spremljati Jagnje, kamorkoli je krenilo, pa jih slišal peti novo pesem, kakor glas velikih vodá in kakor glas močnega groma in kakor glas citrarjev, pesem, katere ni mogel nihče drugi peti. (Skr. razod. 14, 1—4).

Lev preži vedno na plen, govori modri Pridigar v starem zakonu, enako greh na tiste, ki delajo krivico. (Sir. 27, 11). Zoper to nevarno pošast, namreč zoper smrtni greh, morate vi, ljubi moji, ki ste že bili od njega premagani, Jagnje božje klicati na pomoč, da vam odvzame greh, ga vam izbriše v zakramentu svete pokore. Blagor jim, ki so oprali svoja oblačila v krvi Jagnjetovi! (Skr. razod. 22, 14). Če ste se tako očistili, potem pristopite pogumno k velikonočnemu gostovanju, kličite skesano s paganskim stotnikom Kafarnaumskim: O Gospod, jaz nisem vreden, da greš pod mojo streho, pa prejmite z veseljem evharistično Jagnje, in

okrepili se bote po njegovem zauživanju tako, da se bote zmagonosno vojskovali zoper zmeraj na vas prežečega leva, zoper greh.

Na starih mozaikih v Rimu, Raveni in še po drugod se pogosto ponavljajo slike, kako jeleni, podobe pobožnih duš, pijejo iz rek, ki izvirajo izpod pečine, na kateri stoji Jagnje. Enako tem jelenom moramo mi hrepeneti in žejati po vodah resnice in pravičnosti, kar je Kristus, in iz njih pridno zajemati. V tekočem evharističnem letu hočemo tudi mi, preljubi, pogostoma tešiti svoj glad in gasiti svojo žejo s prejetjem nebeškega kruha in evharistične pijače. V tem pomenljivem letu bi jaz želel priti k vsem škofljanom, non in virga, sed in caritate et spiritu mansuetudinis, ne s pastirsko palico, marveč z ljubeznijo in v duhu krotkosti (I. Kor. 4, 21), da bi vam osebno delil nebeški kruh, ki ima vso sladkost v sebi. Zakaj, kakor je Jezus nekdanj živo želel, v veliki dvorani v Jeruzalemu jesti s svojimi apostoli velikonočno jagnje ter jim podeliti prvo sveto obhajilo, enako še dandanes in vselej pristrčno hrepeni, dati samega sebe nam vsem, tudi največjim toda izpreobrnjenim grešnikom, kot pravo velikonočno Jagnje pri svetem obhajilu v nebeško hrano.

Največji med preroki, Izaija, govori kaj rad in pogosto o blaženostih mesijanskega kraljestva. Povsod bo vladal sladek mir, volk bo pri jagnjetu bival, leopard ležal pri kozliču, lev in ovca bota skupaj hodila, in majhen deček jih bo pasel. (Iz. 11, 6). Vse sovraštvo bo nehalo med ljudmi. O, da bi se ta mesijanski sladki mir udomačil med avstrijskimi narodi, ki so vsi odkupljeni z drago krvjo Kristusa, kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta! (I. Petr. 1, 19). Kakor pastir zbira ovce, enako bi se naj dali vsi od svojih pastirjev zbirati krog božjega Jagnjeta, od katerega ni nihče izključen, nobeno ljudstvo, nobeden stan, noben človek.

Predragi! Če bomo na zemlji božje Jagnje v edinosti in ljubezni molili in častili ter se stanovitno udeleževali milosti njegove daritve, potem bomo v nebesih prišteti tistim sto štiriinštirideset tisočerm zaznamenovanim iz vseh rodov Izraelovih otrok, ki stojé pred Jagnjetom in ga proslavljajo. (Skriv. razod. 7, 4. 9). Vstopili bomo v božje mesto, o katerem piše sv. Janez tako skrivnostno: „In svetišča nisem videl v njem. Gospod namreč, vsemogočni Bog, je njegovo svetišče in Jagnje. In mesto ne potrebuje ne solnca ne lune, da bi svetila v

njem, zakaj veličastvo božje ga razsvetljuje in njegova luč je Jagnje. In narodi bodo hodili v njegovi luči, in kralji zemlje bodo prinašali vanj svoje veličastvo in svojo čast... Nič omadežanega ne pojde vanj, tudi nič, kar dela gnusobo in laž, marveč le tisti, ki so zapisani v Jagnjetovi knjigi življenja.“ (Skriv. razod. 21, 22—27).

Predragi v Gospodu! V najtrdnejšem upanju, da bomo nekoč stopili v nebeški Jeruzalem, sklenem pričujoči svoj pastirski list z zaupnim vzklikom: O Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši naše prošnje, usmili se nas in podeli nam mir, dona nobis pacem: časni in večni! Amen. In tako se zgodi!

V Mariboru, na god evharističnega svetnika, Ignacija iz Antiohije, škofa in mučenika, dne 1. svečana 1912.

† **Mihael,**
knezoškof.

Dva evharistična govora.

Evharistično leto 1912 je zlasti pripravno, da izredno močno izpodbuja predstojnike in vse ude prelepe družbe vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa in za podboro ubožnih cerkev Lavantinske škofije k prav vneti udeležbi pri evharističnih svečanostih.

V enaki namen priobčim izmed svojih govorov za zgoraj pohvaljeno družbo dva nagovora. Enega sem imel dne 30. aprila 1899, drugega pa pri znamenitem, ker bisernemu mašniškemu jubileju in dvajsetletnici papeževanja svetega očeta Leona XIII. in obenem zlatemu jubileju ali petdesetletnici vladanja našega ljubljenege in dragege cesarja Franca Jožefa I. posvečenem, občnem družbenem zboru dne 17. aprila 1898.¹

¹ Venite, adoremus! Družba vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa in za podporo ubožnih cerkev

Velika gostija perzijskega kralja Asuera.

Homo quidam fecit coenam magnam et vocavit multos. — Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je mnogo povabil. (Luk. 14, 16).

Preljubi častilci presvete evharistije!

Do dobroti in milosti božje previdnosti že skoraj 10 let vladam izročeno mi Lavantinsko škofijo. In v tem času že devetokrat slovesno otvarjam tukaj razstavo cerkvene obleke. Pri tej priložnosti obhajam pa tudi občni zbor hvalevredne družbe vednega češčenja presv. rešnjega Telesa. V vsem je bilo menda že 17 občnih zborov, vsaj poročilo za leto 1898 je že sedemnajsto.

Letošnja razstava se mi zdi zopet lepša in krasnejša od prejšnjih, ker so razpostavljene tako raznovrstne in mnogoštevilne reči. Prav tako! Kajti mi moramo v teh žalostnih časih nevere, malovere in verske brezbriznosti javno in glasno spoznavati svojo sveto edinovzveličavno vero v Jezusa Kristusa in po njej živeti. Ta bogata razstava cerkvene obleke

Lavantinske škofije v svojem osemnajstletnem blagonosnem delovanju. Maribor, 1901. Str. 84—94 in 100—103.

pa je res vidno znamenje in je jasen izraz žive vere in dejanske ljubezni, katero izkazujejo presv. rešnjemu Telesu družbeni predstojniki in požrtvovalni udje.

Pred seboj imamo sedemnajsto letno poročilo o družbenem vsestranskem delovanju. To poročilo ima času prav primeren uvod. Govori namreč o sloveči cerkvi Sv. Duha na Sionski gori v Jeruzalemu, ki stoji na kraju slavne obednice, v kateri je Jezus Kristus obhajal zadnjo večerjo. Za kristjana gotovo ni slavnejšega in svetejšega kraja, kakor je ta jedilnica. V nji je naš Gospod na najslovesnejši način s svojimi učenci jedel velikonočno jagnje in je postavil presv. rešnje Telo. Sobana je bila krasno z blazinami olepšana in s preprogami preprežena. Tej dvorani so podobne naše cerkve, ki so prave jedilnice, v katerih nas Jezus Kristus živi s svojim telesom in s svojo krvjo za večno življenje.

Sveta in vzvišena večerja v jeruzalemski obednici me spominja največje gostije, ki nam o njej pripoveduje sveto Pismo stare zaveze. V Estrinih bukvah se tista pojedina tako le opisuje:

„V dneh Asuera, ki je kraljeval od Indije do Etiopije čez 127 dežel, je bil Susan po-

glavitno mesto njegovega kraljestva, ko je sedel na prestol svojega kraljestva. V tretjem letu svojega kraljevanja pa je napravil veliko gostovanje vsem svojim vojvodom in služabnikom, najmogočnejšim izmed Perzijanov in imenitnejšim izmed Medijanov in poglavarjem svojih dežel, da bi pokazal slavno bogastvo svojega kraljestva ter velikost in imenitnost svoje mogočnosti, veliko časa, namreč 180 dni.

In ko so bili dnevi gostovanja dopolnjeni, je povabil vse ljudstvo, ki je bilo v Susanu, od najvišjega do najmanjšega, in je ukazal sedemdnevno pojedino napraviti na dvorišču vrta in loga, ki je bil s kraljevo skrbjo in roko zasajen. In visele so na vseh straneh nebesnobarvne in rdeče in višnjeve popétine, obešene na platnenih in škrlatastih vrveh, ki so bile v slonokoščene roče vtaknjene in na marmornih stebrih pripete. Tudi so bile pripravljene zlate in srebrne blazinice na tleh, ki so bila s smaragdovim in páriškim kamnom vložena in po čudoviti izpremambi pisano ozaljšana. Pili so pa povabljeni iz zlatih kozarcev, in jedi so se prinašale v vedno drugih posodah. Tudi najboljše vino se je dajalo v obilnosti, kakor se je spodobilo kraljevemu veličanstvu. In ni ga bilo, ki bi bil silil piti

nje, ki niso hoteli, temveč kakor je bil naročil kralj, ki je postavil za vsako mizo enega svojih višjih, da naj sleherni jemlje, kolikor hoče.“ (Est. 1, 1—8).

Ni res, predragi v Gospodu, da je to krasen opis velike gostije, katero je perzijski kralj Asuer — v svetovni zgodovini se imenuje Kserkses I. (485—464) — dal najprvo skozi 180 dni velikašem svojega velikanskega kraljestva, obsegajočega 127 pokrajin, in na to vsemu ljudstvu skoz 7 dni v svojem prestolnem mestu!

A veličastnejša od te je tista gostija, katere predpoda sta bili ravno opisana gostija in pa gostija, o kateri govori sv. evangelist Lukež (Luk. 14, 1—23), to je tista sveta večerja, katero je Jezus Kristus pripravil pred svojo smrtjo apostolom in vsem odrešenim, to je zakrament presv. rešnjega Telesa.

Neprimerno večja je zadnja večerja že glede na osebo tistega, ki jo je pripravil. Asuer je bil sicer mogočen kralj, pa bil je umrljiv. Jezus pa, ki nam je postavil presv. Zakrament, je mogočni in nesmrtni kralj vseh časov, je večni Gospod nebes in zemlje.

Neizrekljivo večja je dalje gledé na jedila. Perzijski kralj je dal svojim gostom najizvrst-

nejše jedi in najizbornejša vina. A mnogo izvrstnejše reči nam ponuja Jezus Kristus pri svoji mizi. On sam se nam daje v jed in pijačo. „Vzemite in jejte, to je moje Telo! (Mat. 26, 26). Jaz sem kruh življenja. Ako kdo jé od tega kruha, bo živel vekomaj; in kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta.“ (Jan. 6, 48. 52). In katera jed bi še mogla biti dražja in okusnejša, kakor je ta nebeški kruh, ki nas živi za večno življenje?

Večja je gostija Jezusova, kakor je bila gostija Asuerova, z ozirom na povabljenegoste. Perzijski kralj je povabil na gostijo kneze in namestnike svojega ogromnega kraljestva in vrhutega še prebivalce svojega stolnega mesta. Udeležilo se je torej te kraljevske gostije pač na tisoče podložnikov. Toda kaj je to število v primeri s številom tistih, katere je Kristus Gospod povabil k svoji mizi? Vse, ki jih je s svojo drago krvjo odkupil, je tudi povabil k svoji gostiji. Za vse je Jezus postavil ta zakrament, vsem je pristopna ta miza, za vse je pogrnjena. In če tudi vsi pridejo in še ponovno pridejo, se vendar vsak obilno nahrani in okrepča, med tem ko perzijski kralj ni mogel tako bogato in obilno pogostiti prebivalcev svojega kraljestva. Ko bi le po-

vabljeni gostje prav radi in pogostoma prihajali k mizi Vzveličarjevi!

Gostija božjega Vzveličarja je neizmerno večja ko ona perzijskega kralja z ozirom na trajanje. Gostija Asuerova je trajala za državne velikaše 180 dni in za ljudstvo 7 dni. Ta radodarnost je občudovanja vredna in skoraj neverjetna, tako, da bi lahko dvomili o resničnosti tega poročila, ko bi ne bilo zapisano v svetem Pismu.

A kaj je 187 dni proti temu, kako dolgo je pogrnjena miza Gospodova? Ta miza ostane pokrita do konca sveta, ker ravno z ozirom na najsvetejši Zakrament velja pač pred vsem beseda Gospodova: Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta! (Mat. 28, 20). Isti Vzveličar, ki pride v svetem obhajilu v naša srca, je šel v srca apostolov, prvih kristjanov, mučencev in spoznavalcev prvih stoletij, kakor tudi v srca vseh kristjanov do današnjega dne, in bode šel v srca vseh, ki bodo v prihodnje z živo vero uživali ta kruh življenja.

Naposled je presveta večerja Kristusova neskončno večja kakor gostija perzijskega kralja z ozirom na učinke. Gostje Asuerovi so bili nasičeni le telesno in so kmalu potre-

bovali zopet hrane, da so mogli živeti. Gostija pa, ki nam je pripravljena v altarnem Zakramentu, hrani naše duše za večno življenje. Kdor je ta kruh, bo živel vekomaj. (Jan. 6, 59). Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil na poslednji dan (Jan. 6, 55), zagotavlja Vzveličar sam. Ta gostija torej oživlja, hrani in krepča našo neumrljivo dušo in polaga v naše trohljivo telo klico neumrljivosti, klico častitega vstajenja.

Velebenjeni poslušalci!

Iz tega, kar sem rekel, lahko spoznate in sklepate, kako sveta in vzvišena gostija je to, v kateri se sam Kristus uživa, se ponavlja spomin njegovega bridkega trpljenja, se duša z milostmi napolnjuje in se nam deli zastava prihodnje slave.

Pač se moremo blažene in srečne imenovati, da se smemo udeleževati te nebeške gostije. Moramo si pa tudi skrbno prizadevati, da bo naša obednica lepo in dostojno opravljena. Za to skrbi naša družba vednega češčenja že skoraj osemnajst let. Letos si je pridobila zopet 1025 novih udov in tako ima sedaj vseh

udov skupaj 17.689 — lepa četa, ki pred stopnicami milostnega prestola Jezusovega, pred tabernakljem oskrbuje noč in dan častno stražo.

Letnih dokodkov družbenih je bilo 2937 gld. 62 kr., če se prištejejo prejšnjim dohodkom, dosežejo čudovito visoko vsoto 33.625 gld. 18 kr. Mnogo drage obleke, posode in oprave se je zopet naročilo za ubožne cerkve v škofiji. Družba je prava zakladnica Lavantinskih cerkev, kakor je najsvetejši Zakrament največji zaklad katoliške Cerkve. Družba je zmagoslavje za škofijo, kakor je zakrament ljubezni zmagoslavje za celo Cerkev. Zmagoslavje hočemo slaviti danes v cerkvi pred izpostavljenim Najsvetejšim in prihodnji praznik sv. rešnjega Telesa.

Gospod načelnik z obema odbornikoma in gospa predsednica s svojima prisednicama, kakor tudi gospe in gospodične, ki so za družbo marljivo delale, slavijo po pravici že zdaj zmagoslavje pri tej lepi razstavi. Blagrujem jih vse, kakor tudi ostale ude, podpiratelje, prijatelje in dobrotnike, ker bodo na sodnji dan lahko rekli Jezusu Kristusu: Gospod, nismo te samo oblekli in pod streho vzeli v osebi ubogih, ampak postregli smo ti

tudi v tvoji lastni osebi v najsvetejšem altar-
nem Zakramentu. In slišali bodo blaženo
zadnjo razsodbo: Pridite, blagoslovljeni
mojega očeta, posedite kraljestvo,
ki vam je pripravljeno od začetka
sveta! (Mat. 25, 34).

K sklepu svojega nagovora se zahvalju-
jem vsem navzočnim in odsotnim udom za
dosedanjo podporo hvalevredne družbe in
prosim še za daljnjo pomoč, ker je še vedno
ubožnih cerkev, ki so skoro podobne bornemu
hlevcu v Betlehemu, obenem odprem le-to
razstavo in podelim svoj blagoslov v dokaz
svoje hvaležnosti, kakor tudi v znamenje svoje
naklonjenosti in v zagotovilo nebeškega bla-
goslova.

Blagoslovi vas vsemogočni Bog † Oče
in † Sin in Sveti † Duh! Amen.

Papež Leon XIII. pospeševalec družb vednega češčenja in evharističnih shodov. Habsburžani, vneti častilci presvetega rešnjega Telesa.

Predragi v Gospodu!

velikim veseljem otvarjam danes 16. razstavo cerkvene obleke in obhajam ob enem občni zbor družbe vednega češčenja.

Letošnji občni zbor in razstava obleke te prelepe družbe sta in ostaneta posebno pomenljiva, ker sta se priredila v veseli in hvalježni spomin na 60 letnico mašništva svetega očeta Leona XIII. in na petdesetletnico slavnega vladanja našega ljubljenege in predragega cesarja Franca Jožefa I.

Že začetkom tekočega leta sem izrazil svojo prisrčno željo, da bi naj vsa društva v Mariboru in po škofiji slovesno praznovala ta dva redka jubileja. Saj je pa tudi potrebno zlasti dandanašnji, ko se kršita avtoriteta in red, da svojima od Boga nam postavljenima vladarjema, svojima skrbnima očetoma, rimskemu papežu in našemu cesarju javno pokažemo svojo neomahljivo zvestobo in vdanost, svojo iskreno ljubezen in trdno pokorščino.

Družba vednega češčenja je torej prav dobro storila, da je letošnjo razstavo posvetila papeževemu in cesarjevemu jubileju. Današnja razstava je pa tega dvojnega jubileja tudi vredna, kajti gotovo je najdragocenejša in najsijajnejša izmed vseh dosedanjih. Že bogata razstava cerkvene obleke in mnogoštevilno obiskan občni zbor prav dostojno slavita oba visoka in prevzvišena jubilanta; a razen tega še bodo družbeni udje danes popoldne v stolnici in v cerkvi sv. Alojzija molili za svetega očeta in za svojega cesarja.

In res imajo družbeni udje vzrokov dovolj, da molijo za svetega očeta, slavno vladajočega papeža Leona XIII., ker so sedanji sveti oče veliki prijatelj in zaščitnik družbe vednega češčenja. Družbeniki pa imajo tudi dovolj povoda, moliti za njih Veličanstvo, slavno vladajočega cesarja Franca Jožefa, ker oni in vsa cesarska hiša habsburška prav goreče častijo najsvetejši in božji zakrament presv. rešnjega Telesa.

Predragi v Gospodu!

Sveti oče Leon XIII. so se mnogokrat o družbi vednega češčenja pohvalno izrekli. Dne 2. majnika 1878 so poslali genljivo

pismo nadbratovščini vednega češčenja, ki ima v Rimu na numentanski cesti krasno cerkvico in lep samostan. Tej nadbratovščini je bila pridružena tudi naša družba vednega češčenja dne 1. prosinca 1882.

V majniku leta 1897 sem osebno obiskal v Rimu ta zavod vednega češčenja. Tam sem molil v prelepi cerkvici pred noč in dan izpostavljenim najsvetejšim Zakramentom za napredek naše Lavantinske družbe vednega češčenja. Namestnica odsotne prednice mi je navdušeno pripovedovala, da se družba vedno bolj in bolj širi po katoliškem svetu, in je z velikim veseljem pripomnila, da se je tudi mariborska družba vednega češčenja pridružila rimski nadbratovščini.

V omenjenem apostolskem pismu pišejo sveti oče med drugim tudi to-le: „Mnogoštevilnim in plemenitim činom vere in pobožnosti, ki jasno izpričujejo ljubezen in vdanost do svete Cerkve in apostolskega sedeža, se mora gotovo tudi prištevati pobožna in cvetoča družba, ki ima namen, češčenje najsvetejšega Zakramenta vedno bolj razširjati in pospeševati bodisi s pobožnim moljenjem bodisi s tem, da oskrbuje uboge cerkve s potrebno olepšavo.

Klečeči pred najsv. Zakramentom in darujoči dan na dan svoje molitve vsemogočnemu Bogu, zadoščujete za vse temu Zakramentu ljubezni storjene žalitve; vaša pridnost pa in vaše delo oskrbuje cerkve s posvečeno okrasbo in olajšava službo božjo. Tako delate za blagor svojih bratov in pomagata širiti sveti evangelj in povzdigovati sijaj službe božje. Vaše zasluženje pred Bogom ne bode malo.

Ostanite torej zvesti in goreči v započetem delu in v svojem sklepu! Bog pa naj utrdi vašo vero, užge vašo ljubezen in vas naj obdaruje s svojimi milostmi, da enkrat prejmete veliko, veličastno plačilo.“

Dne 1. svečana 1879 so izdali sveti oče odlok, glasom katerega se je sedež pobožne in od blage gospe Ane Meeûs ustanovljene nadbratovščine prenesel iz Belgije v Rim. Papeževo pismo z dne 21. junija 1881 je to preselitev potrdilo in dalo nadbratovščini pravico, da se ji smejo priklopiti druge družbe, in da mora dotične diplome podpisati družbeni kardinal-protektor.

Ker mi ne dostaja časa, omenjati še drugih naredb svetega očeta glede na družbo vednega češčenja, hočem častiti zbor opomniti samo še

na evharistične shode, katere sveti oče na vso moč podpirajo, kar izpričuje njihovo pismo Providentissimus Deus z dne 28. novembra 1897. V tem pravijo sveti oče: „Po mojem mnenju je pač največja nam od Boga podeljena milost, da napreduje pri vernikih češčenje presvetega rešnjega Telesa vsled pogostnih shodov, ki so se v ta namen obhajali v zadnjem času. Kakor sem že pri drugi priložnosti opomnil, ga ni izdatnejšega sredstva, ki bi katoličana navduševalo za spoznanje žive vere in za vse kristjanu pristojne kreposti, kakor je pobožnost do Zakramenta ljubezni, ki je vir miru in edinosti.“

S tem pismom so sveti oče postavili tudi sv. Paskala Bajlonskega za patrona evharističnih shodov in vseh društev, ki se tičejo evharistije, bodisi da so že ustanovljena ali pa se bodo še ustanovila. Posebno pomenljivo je, da so ravno tega svetnika, ki je bil preprost frančiškanski brat, izbrali in postavili za patrona evharističnih društev.

Zakaj niso sveti oče zato vzeli junaškega mladeniča, sv. Tarcizija, ki je svoje življenje žrtvoval za sv. rešnje Telo? Zakaj niso vzeli za to kakega slavnega cerkvenega učenika, ki je nauk o sv. rešnjem Telesu bistrourno

osvetlil in branil? Ali zakaj niso te časti podelili možem visokega stanu, kakor češkemu vojvodu sv. Venčeslavu ali sv. Ludoviku, kralju francoskemu, ki sta obadva bila goreča častilca sv. rešnjega Telesa?

Sveti oče Leon XIII. so hoteli s tem posebno počastiti ubožce in delavce ter jih povabiti, da bi kakor sv. Paskal pri svojih delih in opravilih v Zakramentu ljubezni iskali tolažbe in zadovoljnosti, okrepčanja in plačila.

Sv. Paskal bi naj pa svojim tovarišem v njih uboštvu in pri njih težkem delu kazal pot k mizi Gospodovi in k presveti daritvi na altarju. Kakor je božji Vzveličar sam pri zadnji večerji najprej ubogim ribičem in delavcem lomil kruh življenja, ravno tako je njegov vidni namestnik na zemlji mislil najprej na ubogi in služeči stan, ko je dal častilcem sv. rešnjega Telesa zaščitnika ali patrona.

Paskal Bajlon (roj. leta 1540 v Aragoniji, umrl l. 1592) je bil samostanski brat reda sv. Frančiška. Ves svoj čas je porabil za molitev in delo. Že kot pastir ni bil nikdar brez dela. Njegov bogati gospodar je imel veselje z dečkom, ker je bil priden in pobožen. Zato ga je hotel vzeti v mesto in za svojega sina, ker ni imel lastnih otrok. A Paskal je ostal

rajši pastir, misleč, da bode kot hlapec lažje postal podoben Jezusu v zakramentu sv. reš-njega Telesa.

Kot samostanski brat je v vsakem sa-mostanu opravljaj najnižja in najtežavnejša opravila. Živel je le ob kruhu, vodi in zelišču. „Uboštvo ima nekaj sladkega na sebi“, tako je govoril. Res, med milijoni svetnikov še no-beden ni našel v bogastvu zadovoljnosti in prave sreče. Misel na Jezusa Kristusa, bogatega Go-spoda in mojstra, ki je v njegovi bližini pre-bival v tabernaklju in v svetem obhajilu bil njegov ponižni služabnik, mu je olajšala in osladila vsako žrtev in vsak trud.

K svetemu obhajilu je pristopal vedno mirno in ponižno. Ni zavijal oči in ni vzdihoval. Na obrazu že se mu je bralo veselje nad viso-kim obiskom Jezusa v svetem obhajilu.

Kadar je pristopil k svetemu obhajilu, je bil popolnoma vglobljen v premišljevanje in je večkrat zaklical: „O moj Bog in moj Gospod, kdo sem jaz, da se me spominjaš in me osre-čuješ! O moj Vzveličar, jaz ti darujem svojo dušo in svoje mlačno srce!“

Evharistična društva torej niso mogla do-biti boljšega zagovornika. „Naj vzgled in varstvo tega svetnika pomnožita med kristjani število

tistih, ki slednji dan darujejo svojo gorečnost, svoj namen, svojo ljubezen Jezusu Kristusu, ki je največji in najbogatejši vir prave sreče.“

S to željo sklepajo Leon XIII. zgoraj omenjeno pismo o evharističnih shodih in društvih, za kar jim mora biti vsak ud našega društva vednega češčenja hvaležen ter mora moliti za njihov blagor pred Najsvetejšim.

Predragi v Gospodu!

Prav in umestno je, da se je letošnja razstava cerkvene obleke priredila tudi v proslavo petdesetletnice vladanja našega presvetlega cesarja. Saj so naš cesar po vzgledu svojih prednikov iz presvetle hiše Habsburške goreč častilec Jezusa Kristusa v sv. rešnjem Telesu.

Pred več ko 600 leti so prišli nad rimsko državo grozni, brezvladni časi. Strah in zmedenost sta se polastila tudi najpogumnejših mož. V tistem hudem času so se obrnili ljudje v molitvi do njega, ki edini more pomagati — do Jezusa Kristusa, ki v najsvetejšem Zakramentu živi, kraljuje, gospoduje. In Bog, ki se navadno poslužuje neznatnih sredstev pri izvršitvi svojih namenov, je razodel v sredini 13. stoletja nuni, blaženi Julijani v Lüttichu,

da se naj v proslavo najsvetejšega Zakramenta obhaja poseben praznik. In res se je vpeljal v Lüttichu l. 1246 praznik sv. rešnjega Telesa. Papež Urban IV. (1261—1264) je razširil leta 1264 ta praznik po vsej katoliški Cerkvi ter določil, da se naj ta praznik povsod slovesno slavi v četrtek po binkoštni osmini z veliko procesijo s sv. rešnjim Telesom. Kakor dih spomladnega vetra se je začelo mirno in oživljajoče širiti evharistično gibanje po mrzlem in temnem svetu, razširjaje povsod blagoslov in mir.

Bila je res božja previdnost, da je bil v tistih žalostnih časih ravno Rudolf Habsburški, navdušen častilec sv. rešnjega Telesa, izvoljen za cesarja. Kdo, predragi v Gospodu, ne pozna prelepe dogodbe iz življenja tega velikega, vernega cesarja? In vendar se te plemenite črtice iz življenja zmernega, pravičnega, junškega in pobožnega cesarja vedno zopet in zopet rade pripovedujejo in opisujejo.

Grof Rudolf je bil nekoč na lovu, kar zasliši od daleč milo doneči glas zvončka. Ko sledi za glasom, sreča duhovnika, ki je nesel presveto rešnje Telo kot zadnjo popotnico umirajočemu možu. Verni grof stopi takoj s konja ter poklekne in počasti sv. rešnje Telo. Ko pa vidi duhovnika sezuvati si obutev, da bi

prekoračil narasli potoček, ga takoj posadi na svojega konja, da hitreje in brže opravi svojo dolžnost. Nad glavnim vhomom cerkve presv. srca Jezusovega, katero so sezidali evharistinci, naselivši se vsled najvišjega cesarskega odloka z dne 28. junija 1896 v Bozenu na Tirolskem, v spomin vladarskega jubileja Njih Veličanstva, predočuje pridvižna umetniški izdelana podoba prizor, kako Rudolf Habsburški izkazuje dobro delo duhovniku, nosečemu najsvetejši Zakrament.

To prigodbo je opeval nemški pesnik Schiller v prelepi pesmi: „Grof Habsburški“:¹

„Na lov je podal se žlahtni junak,
Za divjo se kozo ozirat,
Oproda mu nese orožje in rog.
In kadar na krasnem konju tje v log
Zelene dobrave prijaha,
Iz dalje je zvonček nasprot se glasil,
En mašnik z rešnjim Telesom je bil,
Pred njim cerkovnik primaha.

In grof pripogne do zemlje se tje,
Ponižno glavo razkrivši,
Da vredno časti, kar otelo je vse,

¹ Poslovenil Koseski.

Človeka v pogubi ljubivši.

Vrši pa po logu en potok dereč

Od silne nevihte in plohe kipeč,

Ki zapre popotnima stazi,

In mašnik na stran zakrament položi,

Iz noge potegniti obutev hiti,

Da potok šumeči pregazi.

„Kaj delaš?“ — zakliče mu grof nasprot,

Čudivši se činu njegovem —

Obhajati mrjočega idem, gospod,

Ki bliža se grobu gotovem.

In glejte, ko brvi približal sem se,

Odnesel napihnjeni potok jo je,

In dalej hoditi ne da mi;

Zato, da bolniku zveličanje bo,

Zdaj mislim potoka kipečo vodo

Prebroditi z bosmi nogami.

Zdaj dene na lastnega konja ga knez

In krasne mu brzde ponudi,

Da previdi bolnika z jedilom nebes

In svetih dolžnost' ne zamudi.

Po dovršenem svetem opravilu hoče dati duhovnik konja grofu nazaj. A grof mu odgovori: „Nikdar več ne bom rabil konja, ki je nosil mojega Gospoda in Stvarnika. Ob-

držite ga za cerkveno službo.“ Ganjen vzame duhovnik konja in želi blagodušnemu grofu, naj ga Bog, kateremu je v najsvetejšem Zakramentu izkazal tako izredno čast, visoko poviša in povzdigne na tem in onem svetu.

„Bog vari me — reče mu grof zavzet —

Da konja jemal bi za svoj'ga,

Jezdaril na lov in boj bi ga spet,

Ki stvarnika nosil je moj'ga!

In ako imeti ga tebi ni mar,

Ostane naj službi cerkveni v dar,

Saj temu on bil sporočen je,

Od koj'ga v najem posvetno oblast

In blago imam in zdravje in čast

In dušo in kri in življenje.“

Tak tudi naj Vsegamogočni sam,

Ki prošnje se grešnika vsmili,

Časti Vam doseči da tukaj in tam,

Kakor vi ste ga zdaj počastili.

Vobče znana je prigodba, kako je cesar Maksimilijan (1448—1519) kot mladenič na lovu med strmimi pečinami tako imenovane „Martinove stene“ v zgornji Inski dolini zašel tako, da ni mogel več naprej ne nazaj. Spremljevalci so ga po daljšem iskanju zapazili v

nevarnem položaju, pa nikakor niso mogli do njega. Ko je Maksimilijan spoznal, da je zaman vsako upanje, je zapisal, ves vdan v voljo božjo, na pergamentni listič besede: „Pojdite mi po duhovnika, da mi pokaže najsvetejši Zakrament in me tudi blagoslovi, ker ne morem sprejeti svete popotnice!“ In listek je vrgel v globočino.

Nemudoma pride duhovnik z monštranco, spremljan od neštevilnih, solzečih se molivcev, ter blagoslovi Maksimilijana, ki je zbral vse svoje duševne in telesne moči in se vrgel na kolena, da počasti in moli Jezusa Kristusa in potem umrje vpričo svojega božjega Gospoda in Vzveličarja. Toda glej, nenadoma pristopi k njemu mladenič v deželni noši ter mu poda roko, rekoč: „Gospod, katerega ste klicali, živi in kraljuje. Pošlje me v vašo rešitev, sledite za menoj!“ In takoj stopa Maksimilijan ob roki svojega vodnika po navpični pečini navzdol, kjer ga pozdravi njegovo ljudstvo s strmenjem in z občudovanjem. Neznani vodnik je izginil nespoznan. Gotovo je bil v monštranci gospodujoči zakramentalni Bog, ki je v največji nevarnosti poslal svojega angelja, naj vodi njegovega častilca in molivca varno črez prepade, da mu noga ne

zadene ob kamen. V cesarskem gradu Franzensburg pri Laksenburgu še shranjujejo zgoraj omenjeno monštranco ter jo radi kažejo tujim obiskovalcem nekdanje lovske graščine. Jaz sem večkrat videl zelo preprosto monštranco.

Iskren častilec presv. rešnjega Telesa je bil cesar Karol V. (1519—1556). Leta 1530 je obhajal na Dunaju z največjo slovesnostjo praznik presvetega rešnjega Telesa. Pri velikanski procesiji je nosil mogunški nadškof Najsvetejše, cesarjev brat, kralj Ferdinand, in brandenburški grof pa nebo. Cesar je pobožno spremljal Najsvetejše z gorečo svečo v roki. Verno ljudstvo je bilo globoko ganjeno, ko je videlo mogočnega vladarja spremljati veličanstvo evharističnega kralja, in ga je po procesiji navdušeno pozdravljalo.

Cesar Karol V. je tudi s tem kazal svoje globoko spoštovanje in prisrčno ljubezen do najsvetejšega Zakramenta, da je bil vsak dan z genljivo pobožnostjo pri sveti maši. Enkrat se mu je naznanilo med sveto mašo, da ga prosi neki tuj poslanec v važni zadevi za avdijenco. Cesar pa odgovori, da je zdaj sam v avdijenci pri svojem najsvetejšem Gospodu. Ko je ta mogočni vladar, v čigar kraljestvu ni nikdar zatonilo solnce, v samo-

stanu sv. Justa v Španiji ležal na smrtni postelji, je z nepopisno pobožnostjo prejel sveto popotnico z besedami: Moj Gospod Jezus, zdaj prebivaš v meni, daj, da jaz kmalu večno prebivam pri tebi!

Tudi cesar Ferdinand II. (1619—1637), ki je kot nadvojvoda leta 1611 pozidal kapucinski samostan sv. Cecilije v Celju in ki počiva v mavsoleju v Gradcu, je goreče častil presveto rešnje Telo. Prilično sliši na lovca zvonček, ki mu naznanja, da nese duhovnik sveto popotnico k bolniku. Takoj gre duhovniku naproti, stopi s konja in kleče pričakuje Najsvetejšega. Duhovnik mu podeli sveti blagoslov, in cesar ga peš spremlja v bolnikovo stanovanje, kjer ponižno kleči, dokler opravlja duhovnik svojo službo. Preden duhovnik zapusti revno bajtico, reče bolniku: „Veselite se! Dva kralja sta bila danes pri vas: kralj nebeški, Jezus Kristus, in Ferdinand, kralj češki.“ Takrat še namreč verni in krepostni knez ni bil cesar, a kmalu potem ga je dohitela ta čast, čemur so se čudili celo volilni knezi.

Kot cesar je Ferdinand bil še bolj goreč varih svete katoliške vere in častilec presv. rešnjega Telesa. V stiskah in težavah, ki so obiskale vernega vladarja, pri vseh nemirih in

prekucijah v njegovih deželah, v vseh potrebščinah in nadlogah se je zatekal k najsvetejšemu Zakramentu. Dal je opravljati javne pobožnosti, da bi si izprosil varstvo in pomoč z nebes. Tudi sam je prišel s svojimi dvorniki častit izpostavljeno presv. rešnje Telo, pred katerim je večkrat po cele ure preklečal.

Cesar Ferdinand III. (1637—1657), ki je leta 1647 izročil Avstrijo v varstvo Marijino, o čemer še sedaj priča Marijina soha „Na Dvoru“ na Dunaju, si je izvolil presveto rešnje Telo za varuha svoje vojske. Ko so Švedi oblegali Režno (Regensburg), je dal v taboru obhajati procesijo sv. rešnjega Telesa. In Gospod vojnih čet in mogočni pomočnik v vsaki sili je podelil njegovemu orožju zmago. V malo dneh so morali Švedi oditi.

Habsburška princesinja Ana, žena francoskega kralja Ludovika XIII. (1610—1643), je ustanovila prvi samostan vednega češčenja presvetega rešnjega Telesa, ko je v nemirnih časih vladala namesto svojega mladoletnega sina Ludovika XIV. (1643—1715). V samostanu je bila mala kapelica, ki se je prepustila blaženi Mehtildi od najsvetejšega Zakramenta. Dne 12. marca leta 1654 se je začelo z velikimi slovesnostmi vedno češčenje, katero je otvo-

rila kraljica-vdova, klečeča s svojim spremstvom v veliki ponižnosti pred kraljem vseh kraljev. Po tem češčenju večnega kneza miru se je zopet vrnil ljubi mir v državo. Pobožna ustanoviteljica prve družbe devic, ki noč in dan molijo najsvetejši Zakrament v duhu zadoščenja za vse hudobije, nečasti, zasramovanja presvetega Zakramenta, je mirno v Gospodu zaspala leta 1666.

O blagi cesarici Eleonori, soprogi cesarja Leopolda I. (1658—1705), pripovedujejo, da je med sveto mašo vedno klečala. Enkrat ji priporočajo, naj se preveč ne trudi in naj vsaj nekaj časa sedi pri sveti maši. A cesarica odgovori: „Nihče mojih dvornikov si v moji prisotnosti ne upa sedeti, dasiravno sem le uboga grešnica; in jaz bi naj sedela pred svojim Bogom in Gospodom?“ Nekoč je ta bogaboječa cesarica izgubila med sveto mašo ravno v tistem trenutku svoj pogled, ko je pri povzdigovanju molila sveto hostijo. Drugi so jo omilovali, a plemenita gospa odgovori: „Kakor se je zgodilo, tako je tudi prav! Jaz si ne želim več pogleda. Moj zadnji pogled je veljal najsvetejšemu Zakramentu. V tem minljivem življenju pač nisem mogla nič večjega in nič lepšega gledati.“

Ta odgovor me spominja kanonizacijske listine sv. Terezije (1515—1582), v kateri beremo naslednje besede: „Ako hoče kdo pozidati visoko stavbo krščanskih čednosti, mora imeti za podlago trdno vero. Sveto vero torej si je sv. Terezija tako stanovitno in nerazrušljivo utrdila, da se sme primerjati po besedah Gospodovih modremu možu, ki je svojo hišo postavil na pečino. Kajti sv. Terezija je tako trdno verovala in spoštovala zakramente svete Cerkve in vse druge katoliške verske resnice, da po svojem lastnem izpovedanju o nobeni drugi reči ni imela večje gotovosti. Po tej verski luči razsvetljena je gledala telo Gospoda našega Jezusa Kristusa v najsvetejšem Zakramentu tako jasno z duševnimi očmi, da po svojem lastnem izreku ni imela nobenega vzroka zavidati tistih, ki so imeli srečo Gospoda gledati s telesnimi očmi.“

O veleslavni cesarici Mariji Tereziji (1740—1780) sem vam, predragi v Gospodu, že pripovedoval leta 1892 pri slovesni otvoritvi razstave. Bila je goreča častilka presvetega Zakramenta. Vsak dan je bila pri sveti maši, v nedeljo in praznik pa pri javni službi božji. Pogosto je prejemale sveto obhajilo, ter pred tabernakljem iskala tolažbe in pomoči v vseh

svojih težavnih vladarskih poslih. Skrbela je zmeraj za vedno češčenje presvetega Zakramenta po dunajskih cerkvah in po vsej državi. Lastno-ročno je izdelovala dragoceno in umetno cerkveno obleko ter je tudi druge gospe k temu navduševala. Marsikatero cerkev v cesarstvu je obdarovala s tako obleko. Tudi v naši škofiji se hrani od preblage cesarice podarjen mašni plašč v cerkvi sv. Frančiška Ksaverija pri Gornjem gradu.

Slavnoznani vojskovodja, feldmaršal nadvojvoda Albreht je dal pred krvavo bitko pri Kustoci svoje vojake blagosloviti z Najsvejšim. Po dobljeni zmagi pa je na polju pokleknil in Boga zahvalil za zmago. Kot dvorni kapelan in učni ravnatelj na Dunaju sem maševal neko nedeljo na njegov namen v zakristijski kapeli Avgustinske cerkve. Nadvojvoda je med sveto mašo klečal in pobožno prejel sveto obhajilo. Po sveti maši pa mi reče rajni maršal († 1895): „Prisrčna Vam hvala, da ste mi podelili Gospoda.“

Bližnja sorodnica rajnega nadvojvoda Albrehta, avstrijska nadvojvodinja Marija Kristina, soproga španskega kralja Alfonza XII. in sedanja (1898) kraljica-vladarica, je tudi napolnjena z duhom habsburškim, z ljubeznijo

in s spoštovanjem do presvetega Zakramenta. Enkrat je mlada kraljica v Madridu srečala duhovnika, ki je nesel sveto popotnico bolniku. Nemudno stopi iz dvornega voza in ga prepusti duhovniku, sama pa je peš spremljala presveti Zakrament. To je bil izpodbuden vzgled za ljudi, ki so se pridružili visoki častilki in spremljali Najsvetejše.

Habsburžani so bili torej vedno goreči častilci evharističnega Kralja. Tudi sedanji slavno vladajoči cesar Franc Jožef ne zaostaja za svojimi predniki. Ko je leta 1885 jahal k velikim vojaškim vajam blizu Dunaja, mu pride naproti duhovnik s sveto popotnico. Njih Veličanstvo takoj ustavi konja in po vojaški izrazi čast in spoštovanje presvetemu rešnjemu Telesu, na kar mu duhovnik podeli sveti blagoslov.

Leto za letom spremlja njih Veličanstvo z gorečo svečo v roki z nadvojvodi, ministri in drugimi dostojanstveniki na veliki petek presveti Zakrament iz dvorne kapele v kapelo božjega groba, na veliko soboto popoldne ob 4. uri pa nazaj. Na veliki četrtek in še večkrat v letu pobožno prejme sveto obhajilo. Nekoč je bila ob tej priložnosti dvorna cerkev zaprta,

a vladar zapove vrata odpreti, rekoč: „Saj smejo vsi moji podložniki to videti.“

Veličastna je vsako leto na Dunaju procesija sv. rešnjega Telesa. Presvetli cesar se je vsako leto udeleži z vsemi nadvojvodi, ministri in dvorniki. Neki belgijski jezuit jo je enkrat opazoval skozi okno Avgustineja in od lepote ves prevzet zakliče: „Tako lepo procesijo še moremo samo v nebesih videti.“ Naš presvetli cesar je torej poln duha svojih prednikov. Kakor ti, tako časti pobožno tudi on in povečuje Jezusa Kristusa v najsvetejšem Zakramentu in daje tako svojim narodom najlepši in najplemenitejši vzgled.

Prav ima torej in hvalo zasluži mariborska družba vednega češčenja, ker posebno slovesno slavi petdesetletni ali zlati jubilej Njih Veličanstva. Naj pa tudi vsi njeni udje goreče molijo za presvetlega cesarja in za blagor njegovih podanikov, da se nekdam vsi skupaj snidejo pred obličjem troedinega Boga v nebeškem veselju.

Jaz sem govoril, Bog pa naj bogato blagoslovi moje besede!

Dopolnitev

evharističnega škofijskega odbora.

Med urejevanjem predstoječega pona-
tiska sem dobil od osrednje pisarne
XXIII. mednarodnega evharističnega
kongresa „iz Dunaja, na praznik Svečnice 1912“
pismo z naslednjimi podpisi: pokroviteljica
nadvojvodinja Marija Anunciata, vo-
diteljica odseka za propagando nadvojvo-
dinja Marija Terezija, predsednica
gospejnih odsekov Jožefina kneginja
Trauttmansdorf, predsednica odseka za
propagando Marta Mautner pl. Mark-
hof. V pismu se mi je izporočilo, da se je
že uredil na Dunaju v prosep evharistič-
nega kongresa gospejni odbor pod vodstvom

že imenovanih najvišjih in visokih gospá; in obenem se je prosilo, da bi se tudi v Mariboru osnoval gospejni odbor. Če bi pa škofija že imela takovšen odbor, se naj o tem poroča ter naznani dotično predsedstvo.

Že v konzistorialni seji dne 3. januarja t. l. sem dal sestaviti škofijski svèt s pododboroma, obstoječima iz gospej in gospodov.

Škofijski svèt, v kolikor so mu prišteti duhovniki, je tako-le sestavljen:

Častno predsedništvo:

Dr. Mihael Napotnik, knezoškof.

Msgr. Karol Borom. Hribovšek, stolni prošt.

Dr. Janez Krstn. Mlakar, stolni dekan.

Predsednik:

Jožef Majcen, kanonik.

Njegova namestnika:

Martin Matek, kanonik.

Franc Moravec, stolni in mestni župnik.

Poslednji bo vodil ženski, predzadnji pa moški pododbor, in njuna naloga bo, da ohranita nepretrgano zvezo s škofijskim svétom.

Odborniki so tile:

Vsi gospodje dekani in dekanijski upravitelji, katerim bo med drugim pripadala skrb za izpolnitev seznamkov ali tabél, ki jih bo potrebovala osrednja pisarna evharističnega kongresa, da pripravi udeležencem stanovanja.

Nadalje:

Jožef Kardinar, c. kr. profesor veronauka v Celju.

Dr. Franc Lukman, profesor bogoslovja v Mariboru.

Dr. Anton Medved, c. kr. profesor veronauka v Mariboru.

Ferdinand Pšunder, mestni vikar v Ptuju.

Dr. Matija Slavič, profesor bogoslovja v Mariboru.

Dr. Jožef Somrek, profesor bogoslovja v Mariboru.

Janez Krstn. Vreže, c. kr. profesor veronauka v Mariboru.

Da bi povsem ustregel zgoraj omenjeni prošnji, so bili povabljeni z dopisom kn. šk. Lavantinskega konzistorija z dne 1. marca 1912 števil. 1030 dotični udje pododborov gospej in gospodov, da se formalno sestavita, za ponedeljek dne 4. marca ob 3. uri popoldne oziroma za torek dne 5. marca ob 11. uri

dopoldne v stolno in mestno župnišče v Mariboru.

Enako povabilo je bilo še doposlano grofu Schönbornu v Slivnici pri Mariboru in baronu dr. Štefanu Neugebauer, c. kr. namestnijskemu tajniku v Mariboru; grofici Schönborn-Chotek v Slivnici pri Mariboru, gospej Weiss plem. Schleussenburg, soprogi c. kr. okrajnega glavarja v Mariboru, baronici Ani Neugebauer, roj. grofici Thurn-Taxis, soprogi c. kr. namestnijskega tajnika v Mariboru, baronici Knobloch, soprogi c. in kr. polkovnika v Mariboru in baronici Teuchert-Kauffmann, pl. Traunsteinburg v Mariboru. Stavbnemu tehniku g. Antonu Steinklauber se zavaljo njegove preselitve v Trst povabilo ni več moglo doposlati.

Dne 4. marca t. l. ob 3. uri popoldne je bil ustanovljen pododbor gospodov. Navzočni so bili kanonik Martin Matek, stolni in mestni župnik Franc Moravec, Jožef Dufek, Ferdinand Gologranc, Janez Gratschan, Jožef Melzer in Jurij Stern; štirje gospodje so opravičili svojo odsotnost. Predsednik škofijskega sveta za XXIII. mednarodni evharistični kongres, kanonik sen. Jožef Majcen, pozdravi z jedrnatimi besedami zbrane, se jim zahvali, da so prišli,

ter jim razloži namen današnjega sestanka, povod evharističnega kongresa na Dunaju, pomen evharističnih sestankov sploh in nalogo dieceznega odbora.

Na to je bil sestavljen pododbor gospodov in navzočni so naglašali, da stopijo z veseljem vanj. Na predlog predsednika je bil soglasno voljen za pododbornega načelnika kanonik Martin Matek. Ko je predsednik še naznanil pričujočim, da bodo izišli sestavki premilostljivega gospoda knezoškofa o evharističnem kongresu, priobčeni v Cerkvenem zaukazniku za leto 1912, števil. I. in II., obenem z letošnjim postnim pastirskim listom in z dvema evharističnima govoroma vred v posebni knjižici, ki se bo kmalu doposlala odbornikom, je prevzel g. Martin Matek vodstvo moškega pododbora.

Pred vsem se je zahvalil pričujočim za zaupanje, z volitvijo mu izkazano, ter je obljubil, zanašajoč se zaupljivo na krepko sodelovanje od strani odbornikov, da bo po vseh svojih močeh pospeševal evharistični kongres. Govoril je tudi s prepričevalnimi besedami o delu, ki ga ima izvršiti pododbor, izpodbujal navzočne, da so stavili nekatere

predloge, ter je sklenil sejo zahvalivši se vsem za njihovo prisotnost.

Pododbor gospodov je tako-le sestavljen:

V častnem načelništvu so:

Franc grof Schönborn v Slivnici pri Mariboru.

Adam Weiss plem. Schleussenburg, c. kr. okrajni glavar v Mariboru.

Dr. Štefan baron Neugebauer, c. kr. namestnijski tajnik v Mariboru.

Alfons Conte Zabeo na Faalu.

Načelnik je:

Martin Matek, dr. rom. in iure canonico, kanonik in ravnatelj kn. šk. duhovšnice v Mariboru.

Udje so:

Jožef Dufek, član društva katoliških mojstrov v Mariboru.

Ferdinand Gologranc, stavbni mojster, cerkveni kjučar opatijske in mestne župnijske cerkve v Celju.

Janez Gratschan, nadsprevodnik v pokoju v Mariboru.

Jožef Melzer, zasebnik v Mariboru.

Anton Moser, železniški ključavničar v Mariboru.

Janez Možina, nadučitelj v pokoju, cerkveni ključar proštjske in mestne nadžupnijske cerkve v Ptuju.

Anton Šerbela, železniški delavec v Mariboru.

Jurij Stern, hišni posestnik v Mariboru.

Enako je bil osnovan dne 5. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v stolnem in mestnem župnišču gospejni odbor. Seje so se udeležile gospa Weiss plem. Schleussenburg, baronica Pach-Hansenheimb, baronica Knobloch, baronesa Lebzelter, gospa Terezija Fuchs in gospodične Ana Eichler, Terezija Pöschl in Marija Schmiderer.

Svojo odsotnost so opravičile baronica Neugebauer, Jeanetta pl. Zhuber in Marija Raschka. Sejo je vodil predsednik škofijskega sveta in na njegov predlog sta bila izvoljena za načelnico baronica Antonija Pach-Hansenheimb, c. kr. pomorskega kapitana soproga, in za njenega svetovalca stolni in mestni župnik Franc Moravec. Ko je sprejela baronica svojo izvolitev, je bilo izvoljeno častno načelništvo.

Gospejni pododbor je tako-le urejen:

V častnem načelništvu so:

Gabriela grofica Schönborn-Chotek v Slivnici pri Mariboru.

Karolina pl. Nemethy, roj. grofica Schärffenberg, c. in kr. podmaršala soproga v Mariboru.

Klelia kontesa Zabeo na Faalu.

Načelnica je:

Antonija baronica Pach-Hansenheimb, c. kr. pomorskega kapitana soproga v Mariboru.

Konzulent je:

Franc Moravec, stolni in mestni župnik v Mariboru.

Udje so:

Ana Eichler, članica družbe vednega češčenja v Mariboru.

Terezija Fuchs, predsednica zveze krščanskih gospá v Mariboru.

Olga baronica Knobloch, c. in kr. polkovnika soproga v Mariboru.

Jožefina baronica Lebzelter v Mariboru.

Ana baronica Neugebauer, roj. grofica Thurn-Taxis, c. kr. namestnijskega tajnika soproga v Mariboru.

Terezija Pöschl, zasebnica v Mariboru.

Marija Raschka, c. kr. davčnega upravitelja
vdova v Ptuju.

Marija Schmiderer, zasebnica v Mariboru.

Leopoldina Schellander, c. kr. finanč. sveto-
valca vdova v Celju.

Hermina baronica Teuchert, rojena baronica
Kellner Köllenstein v Mariboru.

Gizela Weiss pl. Schleussenburg, c. kr. okraj-
nega glavarja soproga v Mariboru.

Jeanetta pl. Zhuber, c. kr. gozdarskega sveto-
valca soproga v Mariboru.

Udje obojnega pododbora, ki so se ude-
ležili sej dne 4. in 5. marca t. l., so se močno
zanimali za evharistični sestanek ter mu ob-
ljubili vso svojo pripomoč, iz česar se da
sklepati, da se bo v Lavantinski škofiji slavilo
evharistično leto vredno in dostojno.

Že dosedaj so bile vsled mojega povabila
v „Napovedi prireditve XXIII. mednarodnega
evharističnega kongresa na Dunaju“ z dne
25. decembra 1911 semkaj naznanjene mnogo-
številne evharistične slovesnosti.

Tako so se vsled tega znamenitega po-
voda vršili v tekočem letu 1912 misijoni in
so se opravljale ljudske duhovne vaje v žup-
nijah Videm, sv. Marjeta pri Pesnici, Marija

Nazaret, Cirkovce, Lembah, sv. Jurij ob južni želez., Trbovlje, sv. Tomaž, sv. Peter v Savinjski dolini, sv. Primož na Pohorju, sv. Martin za Dreto.

Nadalje so bile evharistične tridnevnicе in molitvene pobožnosti pri sv. Petru pri Mariboru, v Svetinjah, v Ljutomeru, v Podčetrtku, v Olimju, v Celju, na Dobrni, v Hočah, v Bučah, pri sv. Ilju v Slov. gor. in v Slivnici pri Mariboru.

Zlasti slovesne tridnevnicе sta slavila v Mariborski baziliki Matere milosti pod vodstvom č. o. Janeza Pristov, duhovnika iz družbe Jezusove v Ljubljani, in č. o. frančiškana Ambroža Thaler iz Inomosta Marijina družba za mladenke in tretji red sv. Frančiška Asiškega.

Enako tridnevnicо bo praznovalo pod vodstvom č. o. redemptorista dr. Avguština Rösler tudi katoliško gospejno društvo v stolni in mestni župnijski cerkvi v Mariboru v dnevih pred praznikom žalostne matere božje (25—29. marca 1912).

Potuj torej, ljuba knjižica, v krščanske družine Lavantinske, pa pridobivaj njih srca, vzbujaj v njih hvaležno ljubezen do evharističnega Vzveličarja ter bodi povsod zvesta

in zanesljiva zvezda-vodnica in prinašaj vsem bralcem blagoslov in pozdrav od Nadpastirja!

O Jesu in sanctissimo Sacramento, miserere nobis!¹ O Jezus v najsvetejšem Zakramentu, usmili se nas!

V Mariboru, na praznik sv. Gregorija Velikega, dne 12. marca 1910.

† **Mihael,**

knezoškof.

---

¹ Vsakokrat 300 dni odpustka, ki se more darovati tudi vernim dušam v vicah. (Pij X., dne 20. maja 1911).

Vsebina.

Poziv in povabitev k primernemu praznovanju evharističnega leta 1912 v škofiji Lavantinski.

	Stran
K vpeljavi vabne knjižice	III—IV
Napoved prireditve XXIII. mednarodnega evharističnega kongresa na Dunaju od dne 12. do 15. septembra 1912	1—9
Mednarodni evharistični kongres na Dunaju	10—49
Postni pastirski list za leto 1912 o Jagnjetu božjem	50—91
Dva evharistična govora	92
Velika gostija perzijskega kralja Asuera	93—101
Papež Leon XIII. pospeševalec družb vednega čiščenja in evharističnih shodov	102—109
Habsburžani, vneti častilci presvetega rešnjega Telesa	109—122
Dopolnitev evharističnega škofijskega odbora	123—133
Vsebina	134

Univerzitetna knjižnica Maribor

S

51603

000511671

COBISS